

**Управління освіти і науки
Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний навчальний заклад
«Черкаський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників Черкаської обласної ради»**

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТА
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

Методичний посібник

Черкаси-2025

УДК.37.035.6(477)

К 88

Рекомендовано до друку Вченою радою КНЗ «ЧОПОПП ЧОР».
Протокол № 2 від 29 травня 2025 року

УКЛАДАЧ:

Кудін В. С., завідувач лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту за комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук;

Давиденко Л.В., директор комунального закладу «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради»

К.88 Посібник по досвіду взаємодії закладів позашкільної та закладів загальної середньої освіти Черкащини: методичний посібник / уклад. В.С.Кудін. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2025. 80 с.

Методичний посібник вміщує матеріали з досвіду роботи щодо взаємодії закладів позашкільної та загальної середньої освіти Черкащини.

Посібник покликаний допомогти педагогічним працівникам закладів освіти, незалежно від фаху чи форми діяльності, і всім, хто цікавиться питаннями взаємодії і співпраці, у підвищенні свого професійного рівня.

КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2025

ЗМІСТ

1	Передмова	4
2	Олійниченко Т. П. Практика взаємодії закладів позашкільної та закладів загальної середньої Маньківщини	5
3	Безгубенко О.С., Турченко С.П., Капустянська С.М. Взаємодія комунального закладу «Черкаський обласний Центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді ім. Павла Наконечного Черкаської обласної ради» та закладів загальної середньої освіти Черкащини	11
4	Тичинська А.М., Загоруйко О.П., Шевчук Л.Г Співпраця позашкільних навчальних закладів з університетами, батьками, школами та місцевими громадами м. Умань	16
5	Яланська М.С. Співпраця Єрківського будинку дитячої та юнацької творчості з Єрківським ліцеєм ім. Героя України В.М. Чорновола	20
6	Побірченко К.М. Розвиток конструктивної взаємодії з батьками в умовах позашкільного закладу	23
7	Глуценко М.В. Важливість позашкільної освіти в образотворчому мистецтві, тісна співпраця з навчальними закладами	27
8	Канюка Л.М. Роль позашкільної освіти у доповненні та розширенні шкільної програми.....	30
9	Коломієць В.А. Взаємовідносини позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів у сфері розвитку фізичної культури та спорту.....	33
10	Балджі В.М., Пономаренко Т.Г. Позашкілля – школа – родина – громадськість: грані співпраці у період військового стану	36
11	Мельник С.В. Співпраця з батьками та освітніми закладами – успішне функціонування гуртка	43
12	Лисаненко М.М. Співпраця заради успіху	45
13	Штобза Л.О., Собкович О.Д., Нишпора Л.В., Маляренко Н.В. Школа та гуртки: разом до успіху	48
14	Вагін І. В., Кучеренко С. О., Омеха О. О. Досвід роботи керівника гуртка у початкових класах та взаємозв'язок позашкільної та загальної середньої освіти у розвитку дітей	52
15	Безгуба Т.Б., Дроздовська С.М., Співпраця заради розвитку - формула успіху для дітей	56
16	Дем'яненко О.А, Кондрамашина А.М. Практика взаємодії центру дитячої та юнацької творчості Мошнівської сільської ради Черкаського району Черкаської області із закладами загальної середньої освіти	59
17	Хирна Ю.М., Сивак О.А, Майборода Л.П.,Черевко Л.О, Бабенко А.А., Олійник Н.В.,Заскалета І.В. Співпраця Шполянського центру дитячої та юнацької творчості з закладами освіти та благодійними організаціями.....	62
18	Харченко Ю.М., Антонець Т.І., Шкварець І.В., Букіна Л.В., Воробйова І.І. Співпраця позашкілля і закладу освіти – дієвий інструмент формування творчої особистості.....	67
19	Полежайко В.М. Практика взаємодії закладів позашкільної та закладів загальної середньої освіти в місті Черкаси	73

ПЕРЕДМОВА

В умовах збройної агресії росії проти України заклади позашкільної освіти продовжують активно працювати для розвитку творчих здібностей дітей і молоді, забезпечуючи їх змістовне дозвілля та психологічну підтримку. Позашкілля в більшості регіонів стало тим острівком миру, де дитина може відволіктися від страшного повсякдення війни. Тож, враховуючи нинішню ситуацію, необхідно створити такі умови, щоб учнівська молодь відчувала себе безпечно в будь-якому освітньому просторі. Адже довгий час вважалося, що заклади позашкільної освіти виконують другорядну функцію в освіті.

Нині загальноосвітні та позашкільні заклади знаходяться на стадії формування рівноправного партнерства у створенні освітнього простору з чітко позначеним розподілом функцій у навчанні та вихованні дітей та учнівської молоді.

На цій основі взаємні зв'язки налагоджуються за умови спільного вирішення освітніх проблем, упорядкування, корекції та координації зусиль з метою стимулювання розвитку дітей та учнівської молоді, створення необхідної інфраструктури для забезпечення освітнього процесу.

Взаємодія – це двосторонній процес, в ході якого зміни відбуваються не тільки в житті вихованців, а й у їхніх педагогів. Дух взаємодії – у взаємній зацікавленості школи і позашкільного закладу у всебічному розвитку своїх вихованців. Професіональний підхід до налагодження взаємодії школи і позашкільного закладу починається з усвідомлення їхньої спільної мети, поетапного переходу від стадії зацікавленості до стадії планування конкретних шляхів партнерства школи, сім'ї, громадських організацій та закладів позашкільної освіти.

Даний посібник презентує досвід взаємодії закладів позашкільної та загальної середньої освіти Черкащини і стане у нагоді усім, хто прагне зробити освітній процес безпечним, мотивуючим і захоплюючим.

Запрошуємо тих, хто вчить і вчиться проаналізувати матеріали і творчо використати їх у своїй освітній діяльності. Успіху вам у вашій нелегкій, але такій захоплюючій праці.

Т.П. Олійниченко,
директор Маньківського центру дитячої та
юнацької творчості, Мала академія наук
учнівської молоді Маньківської селищної ради

ПРАКТИКА ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ МАНЬКІВЩИНИ

У статті окреслений практичний досвід з теми «Практика взаємодії закладів позашкільної та закладів загальної середньої освіти у розвитку дітей та учнівської молоді».

Ключові слова: позашкільна освіта, виховання, заклад позашкільної освіти, розвиток здібностей, освітній процес, освіта, компетентність.

Позашкільна робота є складовою і невід'ємною частиною усього освітнього (навчально-виховного) процесу дітей та учнівської молоді, яка спрямована на розвиток здібностей та обдарувань, задоволення інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

Партнерство в освіті є важливим для розкриття здібностей і подальшого успішного навчання учнів. Взаємодія закладів освіти у розвитку дітей та учнівської молоді на даний час переходить від стадії зацікавленості до стадії планування конкретних шляхів партнерства, усвідомлення спільної мети - всебічний розвиток своїх вихованців. Нині заклади загальної середньої та позашкільної освіти виступають рівноправними партнерами у формуванні та розвитку ключових і предметних компетентностей учнів. Така взаємодія – це двосторонній процес, в якому зацікавлені як школа, так і позашкільний заклад.

З кожним роком установка взаємодії та співробітництва набуває дійового характеру: спільне стимулювання розвитку духовно-моральних, інтелектуально-творчих, естетично-пізнавальних можливостей дитини; створення умов у набутті позитивного досвіду; об'єднання сил у збагаченні загальної культури та інтелектуальних здібностей; створення умов для максимального використання і стимулювання тих творчих здібностей, які відповідають природним особливостям дитини

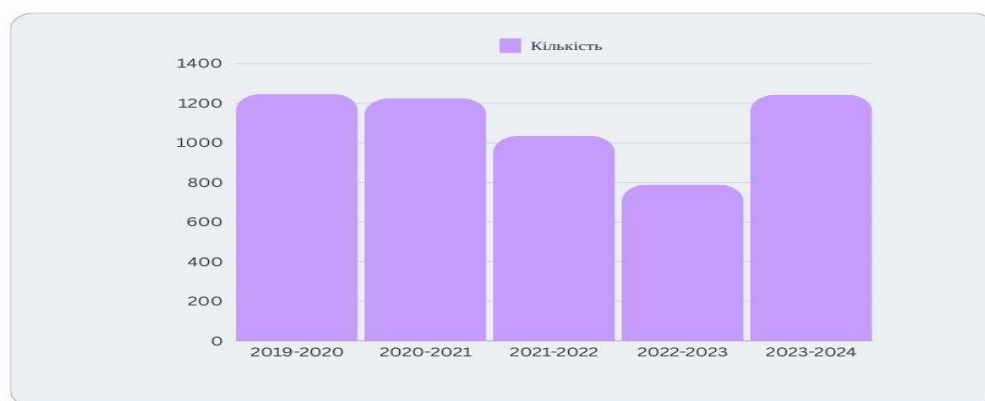
Основним завданням сучасних закладів освіти є формування цілісної системи універсальних знань, умінь і навиків, що не можливо без здійснення міжпредметних зв'язків в процесі навчання. Такий

підхід дає можливість здійснювати зв'язки між предметами для поглибленого вивчення навчального матеріалу в закладі позашкільної освіти, є дуже важливим в підвищенні практичної і науково-теоретичної підготовки учнів. Навчальні програми позашкільної освіти, перш за все, спрямовані на практичне значення отримуваних знань, вони позначають сфери їхнього застосування в реальному житті. Шкільних педагогів ці програми приваблюють нетрадиційністю підходів, інноваційними психолого-педагогічними технологіями та практичним спрямуванням. Лише спільними зусиллями педагогів закладів освіти досягається мета – задоволення освітніх потреб учасників освітнього процесу, активізація їх пізнавальної діяльності, формування в учнів цілісного уявлення про навчальний предмет, що робить знання учнів практично більш значущими і застосовними.

Із власного досвіду вважаю, що важливим аспектом такої взаємодії є залучення педагогів шкіл до роботи закладу позашкільної освіти. За останні десять років Маньківський ЦДЮТ, МАН значно розширив мережу охоплення позашкільною освітою учнів закладів загальної середньої освіти Маньківської територіальної громади. Обрано декілька напрямків взаємодії та співробітництва - це гурткова робота, робота відділення Малої академії наук, проведення спільних просвітницьких, інтелектуальних, методичних та виховних заходів тощо.

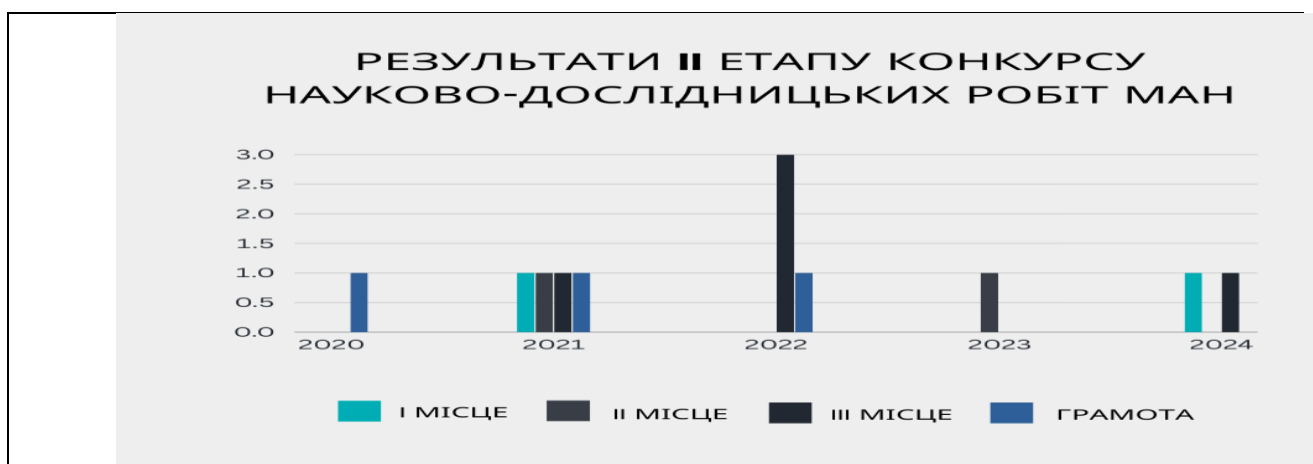
Щорічно більше як 1200 учнів шкіл навчаються в гуртках різного профілю закладу.

ДІАГРАМА МОНІТОРИНГУ КІЛЬКІСНОГО СКЛАДУ ГУРТКІВЦІВ МАНЬКІВСЬКОГО ЦДЮТ, МАН

З них, більше сімсот учнів шкіл, мережа яка формується за запитами учнів та батьків закладів освіти громади, що об'єднані в різнопрофільні гуртки. Керівниками гуртків призначаються вчителі шкіл, які і є організаторами освітнього процесу в гуртках та працюють на базах шкіл. Це фахівці-практики, які добре знають свій предмет, володіють інформацією про рівень знань, умінь учнів, задовольняють їхню потребу у додатковій освіті.

Наступний взаємозв'язок закладів освіти здійснюється через роботу Малої академії наук. Мала академія наук займає особливе місце у розвитку інтелектуальних здібностей старшокласників, надає можливість займатися науково-дослідницькою роботою учням 8-11 класів закладів загальної середньої освіти громади. Щороку у філіях МАН навчається від 10 до 20 учнів, науковими керівниками яких є вчителі шкіл. Методичний супровід вчителів, які працюють у філіях, забезпечує Маньківський ЦДЮТ, МАН - це проведення теоретично-практичних семінарів, засідань круглого столу, обмін досвідом, співбесіди, консультації. Мала академія наук закладу значно розширила свою географію співпраці з вчителями закладів загальної середньої освіти, курирує та організовує вчителів та учнів до участі у всеукраїнських інтелектуальних заходах: конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, «МАН -Юніор ерудит», «МАН - Юніор Дослідник». Для отримання наукових консультацій від науковців закладів вищої освіти, рецензій наукових робіт учнів закладу, Маньківський ЦДЮТ, МАН заключив угоди про співпрацю із закладами вищої освіти. Всі ці показники позитивно впливають на якість наукових робіт та результативність участі учнів у інтелектуальних конкурсах.

ДІАГРАМА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДУ ЗА 2020-2024 РР.

Продовжується співпраця фахівців позашкільного закладу із закладами освіти у забезпеченні якісних освітніх послуг та безпечних умов навчання для деякої категорії учнів – учнів початкової ланки шкіл та дошкільників. Так, йдучи назустріч запитів батьків та вчителів закладів освіти, керівники гуртків проводять заняття не лише в приміщенні закладу, а й в закладах освіти селища (загальної та дошкільної), використовуючи їхню матеріально-технічну базу. Для учнів закладів освіти це є дуже зручно: не виходячи з приміщення закладу, учні отримують додаткову позашкільну освіту.

Наступним рівнем взаємодії вважаю спільну масову просвітницьку виховну роботу та залучення учнів шкіл до заходів закладу, роботи різнопрофільних клубів, Школи лідерів. Другий рік поспіль для старшокласників працює клуб «Точка зору», де збираються не лише старшокласники селища, а й їх наставники.

Для лідерів учнівських колективів закладів освіти громади працює Школа лідерів – це платформа особистісного та суспільного розвитку для молоді на основі цінностей. Теми для занять обираються самими учнями, до роботи клубу та Школи залучаються фахівці різних профілів: психологи, лікарі, військові, співробітники поліції. Використовуються різні сучасні форми роботи з молоддю. З учнями проведені практичні заняття по наданню першої невідкладної допомоги, брей-ринг «Безпека в надзвичайних ситуаціях», тренінг «Протидія торгівлі людьми», новорічний квест «Лідерами не народжуються, лідерами стають» тощо. Педагогічний колектив закладу співпрацює з учнівськими колективами закладів освіти, яких об'єднує учнівська організація Маньківщини – Ліга старшокласників. Такі види взаємодії сприяють формуванню життєвої компетентності та творчої активності учнівської молоді.

За ініціативою шкільної молоді, влітку 2024 року, для старшокласників закладів освіти селища Маньківським ЦДЮТ, МАН був організований військово-патріотичний збір «Ніхто, крім нас!». Цей був спільний проєкт закладів загальної середньої та позашкільного закладу освіти, з метою забезпечення змістовного дозвілля учнівської молоді під час канікул, формування ціннісних орієнтирів та навичок здорового способу життя. Дванадцять днів старшокласники реалізували план, що був розписаний по днях:

- день цивільного захисту «Простір безпеки»;
- день рятівника «[Допоможи собі і тому, хто поруч](#)»;

- день гарту та змагань «Козацький гарт», день туристсько-спортивної підготовки «Живи активно!»;
- день історії «В моєму серці Україна».

У рамках збору проведено змагання, навчання, патріотичний марафон «Вірні Україні», флешмоб «І на оновленій землі....», реалізовувалися учнівські проєкти, організована зустріч з учасниками бойових дій, екскурсійна поїздка в м. Умань. Такі спільні заходи формують у молодого покоління високу патріотичну свідомість, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботу про благо свого народу, готовність до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України.

Підсумовуючи сказане, слід відмітити, що у ході взаємодії закладів освіти та позашкільного закладу складається динамічна структура двобічного інформування, узгодження діяльності школи і установи позашкільної освіти з урахуванням специфіки суб'єктів. Сутністю такого партнерства є організація взаємообумовлених дій, спрямованих на досягнення спільної мети – формування та розвиток життєвих компетенцій у дітей та учнівської молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биковська О.В. Реалізація компетентнісного підходу в позашкільній освіті . *Позашкільна освіта і виховання*. 2007.
2. Вербицький В.В. Взаємодія закладів загальноосвітньої та позашкільної освіти у створенні єдиного освітнього простору. 2021.
3. Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звітної науково-практичної конференції Інституту проблем виховання НАПН України за 2023 рік. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. Вип. 12. 252 с.

О.С. Безгубенко,

С. П.Турченко,

С.М. Капустянська,

методисти комунального закладу

«Черкаський обласний Центр

національно-патріотичного виховання,

краєзнавства і туризму

учнівської молоді

ім. Павла Наконечного

Черкаської обласної ради»

ВЗАЄМОДІЯ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ, КРАЄЗНАВСТВА І ТУРИЗМУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ІМ. ПАВЛА НАКОНЕЧНОГО ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ» ТА ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЧЕРКАЩИНИ

У статті наведений практичний досвід за теми «Практика взаємодії закладів позашкільної у розвитку дітей та учнівської молоді».

Ключові слова: заклад позашкільної освіти, освітній процес, позашкільна освіта, соціальна згуртованість, розвиток компетентностей, утвердження української національної та громадської ідентичності, формування активної життєвої позиції.

Позашкільна освіта допомагає розвинути здібності та таланти дитини, формувати її свідому громадську позицію. В умовах війни

цінність позашкільної освіти набуває нових сенсів. Адже психологічний стан соціуму під час війни погіршився, діти частіше відчують страх, тривожність, а психологічні травми мають довгострокові негативні наслідки для них.

Залучення дітей до позашкільної освіти – це допомога їм віднайти улюблене заняття, яке допоможе долати негативний вплив війни і бути ментально здоровими. А також формування у молоді активної життєвої позиції, спонукання до участі у суспільному і культурному житті країни, розвитку соціальної згуртованості.

Наш заклад приділяє особливу увагу якісній комунікації і співпраці із закладами загальної середньої освіти, налагодження спільної співпраці. Партнерські взаємовідносини популяризують позашкільну освіту, формують довіру у дітей та батьків до закладів, установ, гуртків позашкілля. І що не менш важливо, дають широке коло інформаційної підтримки для позашкільної сфери освіти й, найголовніше – відкривають багато нових можливостей особистого розвитку для дітей та набуття ними нових компетентностей.

У результаті сумісного напрацювання закладів позашкільної та закладів загальної середньої освіти ми досягаємо виховання нових поколінь свідомих, ментально здорових, високо конкурентно спроможних особистостей.

Нашим закладом проводиться системна робота із закладами освіти на реалізацію державної політики з питань утвердження української національної та громадської ідентичності молоді Черкащини та у рамках заходів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), що охоплює учнівську молодь закладів загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти області. Робота проводиться в очному і онлайн форматах. У цьому напрямку за 2023-2024 навчальний рік організовані вишколи, конкурси, конференції, тренінги, проєкти, фестивалі, гутірки, вікторини, семінари, флешмоби охопили понад 28000 учасників, 66 територіальних громад Черкащини.

Заходи із залучення дітей та молоді до туристсько-краєзнавчого напрямку діяльності організовані з метою виховання у дітей і молоді любові до культурної спадщини країни і рідного краю, їх історії. Активна пошукова та дослідницька робота, активізація творчого мислення і креативності учнівської молоді сприяє формуванню зацікавленості юних краєзнавців та поваги до духовної спадщини українського народу. У цьому напрямку за 2023-2024 навчальний рік організовані фото- та відео- конкурси, конференції, проєкти, краєзнавчі експедиції, фестивалі, гутірки, семінари, музейні екскурсії та флешмоби охопили понад 7400 учасників, 66 територіальних громад Черкащини.

Заходи туристсько-спортивного напрямку для дітей в очному форматі, під час яких отримані навички і знання формують відповідального громадянина нашої країни, гармонійно розвиненої особистості. Ці заходи спрямовані на популяризацію здорового способу життя, залучення здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом. У цьому напрямку за 2023-2024 навчальний рік організовані змагання, заняття, обласні чемпіонати, тренінги охопили понад 870 учасників, 32 територіальних громад Черкащини.

До освітнього процесу нашого закладу ми залучаємо працівників загальної середньої освіти, які провадять гурткову роботу за напрямками:

- національно-патріотичне виховання;

- туристсько-спортивного;
- краєзнавства та музейної роботи.

Щороку формується 18 гуртків, що охоплюють в очному форматі роботи 300 вихованців Черкащини.

Окрім роботи з учнівської молоддю Черкащини, наш заклад здійснює методичний супровід обласних заходів з національно-патріотичного виховання позашкільної освіти, музейної та краєзнавчої роботи, виховників роїв та куренів в рамках гри «Сокіл» («Джура»). У цьому напрямку в період 2023-2024 навчального року організовані тренінги, вишколи, конференції, семінари, наради, які охопили понад 950 учасників, 66 територіальних громад Черкащини.

Залучаємо заклади освіти, як співорганізаторів заходів Центру, розширюючи для них можливість урізноманітнення форм і засобів національно-патріотичного виховання та туристсько-краєзнавчої роботи з учнівською молоддю через співпрацю, залученими до взаємодії у обласних заходах є такі організації як:

- Громадська організація «Поклик Яру».
- Черкаський обласний осередок громадської організації «СОКІЛ СВОБОДИ».
- Черкаський об'єднаний МТЦК та СП.
- «Патріотичний музей АТО».
- Товариство Червоного Хреста України.
- фахівців у галузі культури, мистецтва та музейної справи.
- активних представників громад.

Центр співпрацює з громадськими організаціями: Центр підтримки переселенців «Я – Маріуполь», БО «Благодійний фонд забезпечення внутрішньо переміщених осіб», сприяючи соціальній інтеграції дітей ВПО до життя у Черкаській територіальній громаді. На запит цих організацій Центром проведені для дітей ВПО цикл зустрічей, арт-терапевтичних тренінгів.

З метою підтримки дітей у соціально-психологічній сфері Центром проведені Арт-терапевтичні тренінги з метою проведення просвітницької роботи за темою ментального здоров'я: «Мрій! Дій!», «Моя сила!», «Заняття з Хібукі!» (за методом Хібукі-терапії), «Моя ресурсна Осінь!», «Ментально здоровий дорослий - ментально здорова дитина – ментально здорова нація!».

Отже, з досвіду роботи нашого закладу - професіоналізм взаємодії школи і позашкільного закладу має потужний дійовий характер у процесі створення оптимальних взаємин у системі: «особистість – сім'я – школа – позашкільні виховні інститути – суспільство». Це забезпечує стимулювання у молоді розвитку духовно-моральних, інтелектуально-творчих, естетично-пізнавальних компетенцій, створення умов для набуття позитивного досвіду соціально-перетворюючої діяльності, яка відповідає інтересам і творчим, природним потребам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Освітній омбудсмен України, Позашкільна освіта – проблеми, пропозиції та нові формати роботи. URL:<https://eo.gov.ua/pozashkilna-osvita-problemy-propozytsii-ta-novi-formaty-roboty/2023/09/19/>

2.Биковська О.В. Реалізація компетентнісного підходу в позашкільній освіті. *Позашкільна освіта і виховання*. 2007.

3.Вербицький В.В. Взаємодія закладів загальноосвітньої та позашкільної освіти у створенні єдиного освітнього простору. 2021.

4.Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звітної науково-практичної конференції Інституту проблем виховання НАПН України за 2023 рік. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. Вип. 12. 252 с.

**А.І.Тичінська,
О.П. Загоруйко,
Л.Г.Шевчук,**
методисти УМЦПО
«Територія творчості»

СПІВПРАЦЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ З УНІВЕРСИТЕТАМИ, БАТЬКАМИ, ШКОЛАМИ ТА МІСЦЕВИМИ ГРОМАДАМИ М. УМАНЬ

Позашкільна освіта є важливою складовою розвитку дитини, яка забезпечує гармонійне поєднання навчання, виховання та творчої діяльності. У місті Умань яскравим прикладом інноваційної діяльності є Уманський міський центр позашкільної освіти (УМЦПО) «Територія творчості». Його співпраця з університетами, школами, батьками та місцевими громадами стала важливим фактором забезпечення високої якості позашкільної освіти та соціальної інтеграції дітей.

***Ключові слова:** позашкільна освіта, співпраця, університети, батьки, школи, місцеві громади, волонтерські організації, війна, УМЦПО «Територія творчості», м. Умань, підтримка дітей, адаптація переселенців, творчі проєкти, соціальна інтеграція, розвиток талантів.*

Центр «Територія творчості» пропонує широкий спектр гуртків, програм та проєктів для учнів різного віку. Серед основних напрямів роботи:

1. Еколого-натуралістична творчість: дослідження місцевої флори і фауни, проєкти із озеленення та збереження природи.

2. Творчий розвиток: гуртки малювання, декоративно-прикладного мистецтва, хореографії і т.д.

3. Науково-дослідницька діяльність: реалізація дослідницьких проєктів у співпраці з місцевими університетами (МАН)

Співпраця з різними зацікавленими сторонами дозволяє Центру не лише підвищувати якість навчання, а й створювати комфортне середовище для розвитку творчих здібностей дітей.

Центр «Територія творчості» активно співпрацює з провідними університетами міста Умань, зокрема із Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини. *Основні напрямки співпраці включають:*

- Організацію наукових конференцій для школярів за підтримки викладачів університету.
- Залучення студентів і викладачів до менторства в дослідницьких проєктах дітей.
- Проведення лекцій і майстер-класів.

Наприклад, у рамках проєкту «Юний еколог» учні Центру спільно з викладачами університету проводять дослідження стану водойм міста та працюють над екологічними ініціативами.

Студенти педагогічного університету проходять практику на базі УМЦПО. Вони мають змогу розвивати педагогічні навички, організовуючи заняття для дітей, що допомагає налагоджувати взаємозв'язок між теоретичним навчанням і практикою.

Центр активно співпрацює зі школами міста, створюючи інтегровані освітні програми, які поєднують позашкільну освіту з навчальним процесом. Учні шкіл беруть участь у гуртках і *заходах Центру, таких як:*

- Екологічні експедиції в рамках шкільних предметів з природознавства.
- Художні виставки та конкурси за підтримки шкільних учителів.
- Центр і школи організовують спільні заходи, що дозволяє розширити можливості для розвитку дітей:
- Проведення тематичних тижнів, наприклад, «Тиждень екології», де
- діти виконують інтегровані проєкти.
- Проведення тематичних тижнів «Науки та техніки»
- Участь у різноманітних творчих конкурсах
- Батьки є важливими партнерами УМЦПО «Територія творчості». Їх участь включає:
- ✓ допомогу у проведенні святкових заходів, виставок і фестивалів.

- ✓ участь у спільних проєктах, наприклад, у висадженні дерев у шкільних садах.

Центр організовує тренінги та семінари для батьків, які допомагають створювати комфортне середовище для розвитку дитини. Наприклад, під час війни були проведені заходи для допомоги батькам у подоланні стресових ситуацій у дітей.

УМЦПО тісно співпрацює з місцевими громадами, реалізуючи ініціативи для покращення соціального середовища міста:

- **Екологічні акції**, у яких брали участь діти, громади та волонтери (прибирання міських парків, озеленення).
- **Культурні фестивалі**, які популяризують народну творчість і мистецтво.

Місцеві громади разом із Центром організовують гуртки для дітей із малозабезпечених сімей та внутрішньо переміщених осіб. Це дозволяє створити умови для рівного доступу до позашкільної освіти.

Успішний досвід УМЦПО «Територія творчості» з реалізації таких проєктів:

- **Проект «Творчий простір для дітей»:** створення інноваційних творчих лабораторій за підтримки університетів та громади.
- **Екоініціатива «Збережемо нашу природу»:** спільна робота з громадами та школами над екологічними проєктами.
- **Конкурс «Юні дослідники»:** залучення дітей до наукової діяльності за участі викладачів університетів.
- **«Діти України – за мир».** Благодійна ініціатива, в рамках якої створювалися арт-об'єкти, малюнки та листівки для військових.
- **«Творча інтеграція».** Програма для дітей-переселенців, що поєднує творчі гуртки, тренінги з адаптації та культурні екскурсії.

У період війни, «Територія творчості» в м. Умань стала не лише місцем розвитку творчості та освіти, а й важливим центром підтримки дітей, молоді та їхніх сімей, що опинилися у складних життєвих обставинах.

Співпраця з волонтерськими організаціями дозволила реалізувати низку проєктів, спрямованих на психологічну, матеріальну та освітню підтримку. УМЦПО у партнерстві з волонтерськими організаціями, такими як «Червоний Хрест України» та місцевими волонтерськими ініціативами, організував серію тренінгів і занять для психологічної підтримки дітей:

- ✓ Групи психологічної допомоги для дітей, які постраждали від війни або стали внутрішньо переміщеними особами.

- ✓ Арт-терапія, музична терапія та заняття з творчості, спрямовані на подолання стресу та емоційної напруги.
- ✓ Семінари для батьків, щоб навчити їх підтримувати емоційний стан дітей під час кризи. Спільно з волонтерами були організовані адаптаційні програми для дітей, які приїхали до Умані з інших регіонів України. Основна мета – інтеграція таких дітей у нове середовище та створення для них комфортних умов навчання та розвитку.
- ✓ Проведення гуртків для дітей із сімей переселенців.
- ✓ Майстер-класи з декоративно-прикладного мистецтва, хореографії та музики.
- ✓ Залучення дітей до екологічних проєктів, таких як озеленення міста та догляд за парками.
- ✓ Завдяки ефективній взаємодії з волонтерськими організаціями УМЦПО «Територія творчості» вдалося:
- ✓ забезпечити психологічну та соціальну підтримку понад 300 дітей і їхніх родин.
- ✓ створити умови для розвитку дітей у складний період,
- ✓ організувавши понад 20 різнопланових гуртків та майстер-класів.
- ✓ об'єднати громаду міста Умань навколо соціально значущих
- ✓ ініціатив, спрямованих на допомогу дітям.

Співпраця позашкільних навчальних закладів з університетами, школами, батьками та громадами у місті Умань, на прикладі УМЦПО «Територія творчості», демонструє ефективність комплексного підходу до розвитку дітей. Така взаємодія дозволяє створювати інклюзивне середовище, яке сприяє всебічному розвитку молоді, підготовці до майбутніх викликів та соціальній інтеграції. Важливо продовжувати розширювати цю співпрацю, залучаючи нових партнерів для забезпечення сталого розвитку позашкільної освіти.

У складний час війни Уманський міський центр позашкільної освіти «Територія творчості» довів, що позашкільна освіта може бути не лише місцем для розвитку талантів, а й простором для соціальної підтримки, адаптації та інтеграції дітей у нові реалії.

Співпраця з волонтерськими організаціями є прикладом ефективної взаємодії для забезпечення захисту, психологічного комфорту та гармонійного розвитку дітей навіть у кризових умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний вебсайт Міністерства освіти і науки України.
2. Інформація про позашкільну освіту, програми підтримки дітей та організацію освітнього процесу під час війни. URL: <https://mon.gov.ua>
3. ЮНІСЕФ Україна. Матеріали про підтримку дітей, освітніх закладів, психологічну допомогу та волонтерські ініціативи. URL: <https://www.unicef.org/ukraine>.
4. Червоний Хрест України. Звіти та інформація про гуманітарну підтримку дітей та їхніх сімей у співпраці з освітніми закладами. URL: <https://redcross.org.ua>
5. Офіційний вебсайт Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Інформація про освітні проєкти та співпрацю з позашкільними навчальними закладами м. Умань. URL: <https://udpu.edu.ua>
6. Сторінка УМЦПО «Територія творчості». Дані про діяльність Центру, реалізовані проєкти та співпрацю з громадами, школами, університетами й волонтерами.
7. Місцеві волонтерські організації м. Умань. Звіти з офіційних публікацій і соціальних мереж, що стосуються підтримки дітей і реалізації спільних проєктів із позашкільними закладами.
8. Локальні ЗМІ м. Умань. Огляд ініціатив і досягнень УМЦПО «Територія творчості» в умовах війни (зокрема інформація з публікацій на регіональних інформаційних порталах).
9. Програма «Діти у безпеці». Опис освітніх ініціатив із тренінгів з мінної безпеки, організованих у співпраці з волонтерськими та міжнародними організаціями.
10. Регіональні екологічні ініціативи Черкаської області. Інформація про екологічні проєкти, проведені за участі дітей та громад м. Умані.

М.С. Яланська,
директор Єрківського БДЮТ

**СПІВПРАЦЯ ЄРКІВСЬКОГО БУДИНКУ ДИТЯЧОЇ ТА
ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ З ЄРКІВСЬКИМ ЛІЦЕЄМ ІМ.
ГЕРОЯ УКРАЇНИ В.М. ЧОРНОВОЛА**

Співпраця між Єрківським будинком творчості та Єрківським ліцеєм – це потужний тандем, який відкриває перед учнями нові горизонти та можливості для всебічного розвитку. Об'єднання зусиль цих двох інституцій дозволяє створити сприятливе середовище для розкриття творчих здібностей дітей та підлітків, формування їхньої особистості та підготовки до життя в сучасному світі.

Основні напрямки співпраці це спільні творчі проєкти:

організація майстер-класів, конкурсів та фестивалів з різних видів мистецтва:

виготовлення пташок, ляльки мотанки, розписи імбирного печива та багато іншого:

проведення вікторин з національно-патріотичного виховання:

організація заходів присвячених культурній спадщині України такі як, День української хустки; День Андрія; День вишиванки та інші:

➤ спільна організація благодійних ярмарок для збору коштів на ЗСУ:

➤ участь в культурно-масових заходах нашої громади таких як, День Незалежності України; відкриття Алеї Слави; День пам'яті жертв Голодомору та інших:

➤ проведення інструктажу техніки безпеки в ігровій формі «Пошук безпечного місця», проведення заходів залучення до дбайливого ставлення до тварин:

➤ активне проведення заходів-свят для дітей таких як: Свято осені, День Святого Миколая, День матері, День позашкілля та інші :

➤ Участь у Всеукраїнських конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт учнів членів МАН України:

Переваги співпраці:

➤ Розвиток творчих здібностей учнів: Співпраця створює сприятливе середовище для розкриття творчих потенціалів кожного учня.

➤ Збагачення освітнього процесу: Інтеграція творчих елементів у навчальний процес робить його більш цікавим та ефективним.

➤ Соціалізація учнів: Спільні заходи сприяють розвитку комунікативних навичок та формуванню колективу.

➤ Підвищення мотивації до навчання: Творчі заняття допомагають учням відчувати успіх та зацікавитися навчальним процесом.

➤ Популяризація творчості: Співпраця Єрківського будинку творчості та Єрківського ліцею сприяє популяризації творчості серед учнів, батьків та широкої громадськості.

Висновок: Співпраця будинку творчості та ліцею – це інвестиція в майбутнє наших дітей. Вона дозволяє виховати покоління творчих, інтелектуально розвинених та гармонійних особистостей, здатних змінювати світ на краще.

Співпраця Єрківського будинку творчості та Єрківського ліцею – це не просто сума зусиль двох інституцій. Це синергія, яка дозволяє досягти значно більших результатів, ніж кожен із закладів окремо.

К. М. Побірченко,

заступник директора центру

дитячої та молодіжної творчості

Корсунь-Шевченківської міської ради

КОНСТРУКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ З БАТЬКАМИ В УМОВАХ ПОЗАШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Спільна діяльність педагогів позашкільних навчальних закладів і батьків має на меті не стільки дати останнім відповідні знання, навчити практично застосовувати їх у вихованні дітей, а передусім – сприяти формуванню творчої особистості дитини, якомога ширше розкрити можливості більш раннього й плідного гармонійного її розвитку.

Важливе завдання педагогів закладу позашкільної освіти полягає у тому, щоб створити у батьків правильне уявлення про позашкільний заклад, показати, яке широке поле творчої діяльності пропонує той чи інший його гурток, якими професійними якостями володіють педагоги, до якого рівня здатні розвивати творчі здібності дітей. Щорічно до 15 вересня готуємо спільний захід для батьків та вихованців «День відкритих дверей», виготовляємо спеціальні проспекти по кожному гуртку, де описуємо перспективи діяльності гуртка та його напрямки, а також поради, що можуть зробити батьки для розвитку інтересів і схильності своїх дітей, спробувати практичні проби в обраному виді діяльності. Багато батьків не мають конкретного уявлення про свої завдання в організації цієї сфери життя дітей. Позитивну роль тут відіграє робота позашкільних педагогів, пов'язана пропагандою результатів дитячої творчості. Особливу увагу звертаємо на те, як доповнити знання, набуті у школі, заняття в гуртках за інтересами, якими трудовими навичками діти оволодівають, які організаторські здібності розвиває гурток, як допомагає у виборі життєвого шляху, майбутньої професії.

Батьківське схвалення, визнання на ділі самостійності і першому творчого зростанні дитини особливо важливі на першому етапі виявлення громадської активності гуртківця. Це підтримує віру дітей у свої сили, збагачує родинні контакти.

Дуже добре, якщо у дитини в гуртку з'являються відразу однодумці яких підтримують батьки, привітно ставляться до них. Діти особливо цінують таку повагу батьків до своїх друзів і до своїх справ, відчують єдність з дорослими, почуття гордості за своїх близьких. У таких ситуаціях діти вчать турбуватися про своїх товаришів, бачать людяність відносин не на словах, а на ділі.

Особливо цінуємо і підтримуємо учнів віком від 12- 13 років, коли виявляється своєрідний «під» якісних змін особистості, коли дитина природно бажає самоствердження, замислюється над своїм «завтра». У цей відповідальний для неї період спільно з батьками якомога ближче вивчаємо, підходимо до дитини, щоб спрямувати у потрібне річище розвиток її внутрішніх сил.

Ініціаторами у створенні такого союзу і такої підтримки стають педагоги закладу.

Щорічно у листопаді проходить «Місячник відкритих занять» на який запрошуються батьки. Ця форма роботи допомагає утвердити здібності вихованця до діяльності на рівні з усіма, формує у батьків та їхньої дитини почуття власної гідності, закладає фундамент для виховної взаємодії і союзу. У такий спосіб педагог, керівник гуртка вирішує одразу безліч педагогічних завдань:

- сприяє швидкій адаптації дитини в колективі;
- демонструє творчі надбання перед батьками;
- створює атмосферу довіри та взаєморозуміння;
- залучає батьків до активної участі у житті закладу позашкільної освіти.

Сьогодні особливий такт і мудрість необхідні керівникам гуртків у налагодженні контактів з батьками, діти яких вимагають до себе підвищеної уваги та індивідуального підходу – діти з особливими потребами. Ці діти, як правило, недовірливі, до всього байдужі, а інколи і вороже настроєні до всіх тих, хто намагається, на їхню думку, «виховувати» їх. Вони сприймають це як зазіхання на їхню свободу, бо понад усе в світі не хочуть бути «виховуваними». Із розумінням цього і треба ставитися до них. Спочатку варто подумати, з ким зблизити цю «важку» дитину, як дати їй змогу хоч у чомусь перевершити когось із ровесників або саму себе, домогтися бодай маленького успіху у справі, що має для неї значення.

Важливим фактором зближення з батьками є спільна робота по підготовці до участі у виставках дитячих робіт, участь у різноманітних конкурсах та фестивалях, творчих звітах, широкій популяризації діяльності закладу в Україні та за кордоном. Так, у квітні минулого року на запрошення бургомістра Матіаса Нерліха, міста-побратима Гіфхорна, вихованці зразкового танцювального клубу «Роял-Денс» мали змогу виступити на тернах далекого зарубіжжя та співставити свої можливості у хореографічному мистецтві. Така спільна робота дітей, батьків і педагогів є водночас і засобом духовного взаємозбагачення, сприяє виробленню правильної позиції у взаємостосунках. Завдання керівника гуртка – вибудувати перспективу такого співробітництва, заохочувати батьківське самоуправління, знайти механізм зближення з батьками у досягненні головної педагогічної мети – всебічного і гармонійного розвитку особистості вихованця.

Отже, головним у педагогічному процесі є взаємодія педагога із гуртківцями та їхніми батьками. Ефективність такої взаємодії як інструмента виховання багато в чому визначається характером взаємовідносин між керівником гуртка і вихованцями. Ефект взаємодії значно зростає, якщо педагоги не сприймають вихованців як об'єкт свого впливу, а бачать у них партнерів по спільній роботі.

Об'єднання всіх учасників педагогічного процесу в колективі вихователів, ядром якого є педагогічний колектив закладу позашкільної освіти, - дуже важлива передумова ефективного виховання дітей та молоді.

М.В.Глущенко,
керівник студії образотворчого мистецтва
«Палітра» Корсунь-Шевченківського центру
дитячої та молодіжної творчості

ВАЖЛИВІСТЬ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ, ТІСНА СПІВПРАЦЯ З НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Образотворче мистецтво, як одна з форм позашкільної освіти, відіграє важливу роль у розвитку дітей. У сучасному освітньому процесі з'являється чітке усвідомлення того, що позашкільна освіта та загальноосвітня школа мають взаємодоповнюючі функції. Особливо яскраво це проявляється в художній сфері, де студія образотворчого мистецтва надає дітям можливість розвивати свої творчі здібності, а також стимулюють креативне мислення і емоційну чутливість, що позитивно впливає на їхній загальний інтелектуальний розвиток.

Освітній процес є багатограним і комплексним, і його успіх залежить не тільки від традиційних шкільних предметів, але й від позашкільних форм навчання, які можуть суттєво доповнювати та розвивати інтелектуальні, емоційні та творчі здібності дітей. Одним із важливих аспектів позашкільної освіти є заняття в студіях образотворчого мистецтва, які допомагають школярам не лише вдосконалювати свої художні навички, але й сприяють загальному розвитку, закладаючи основи для розвитку критичного мислення, емоційної виразності та соціальних навичок.

Синергія шкільної та позашкільної освіти

Загальноосвітня школа має чітко визначену програму навчання, яка орієнтується на розвиток академічних знань, загальних навичок та умінь. У межах шкільної програми діти зазвичай отримують базові знання з образотворчого мистецтва — це можуть бути уроки малювання, ліплення, роботи з різними матеріалами тощо. Однак шкільні уроки обмежені певними рамками часу та навчальними планами, тому не завжди вдається поглибити знання й розвинути творчий потенціал учнів на високому рівні. Заняття в студії образотворчого мистецтва доповнюють цей процес, надаючи дітям можливість більше часу приділяти розвитку своїх художніх здібностей, експериментувати з різними техніками та матеріалами, а також працювати над створенням індивідуальних проєктів. Тут діти можуть отримати більше свободи для самовираження та розвитку творчих ідей, що є важливим для їхнього формування як особистостей, а також успішно впливають на розвиток вихованців виїзди на художні пленери.

У студії образотворчого мистецтва діти мають змогу познайомитись з різноманітними техніками — від живопису та графіки до скульптури та дизайну. Творча діяльність сприяє розвитку уяви, креативності, навичок композиції та просторового мислення, що є важливими для успішного навчання не лише в мистецьких, але й в інших дисциплінах. Дитина, яка займається малюванням або іншими видами мистецтва, навчиться точніше сприймати навколишній світ, помічати деталі, розвиватиме емоційну чутливість і здатність виражати свої почуття через образи та кольори. Заняття у студії допомагають дітям розвивати художні ідеї, навчають їх використовувати різні техніки і стилі, що в свою чергу сприяє формуванню у них особистої художньої мови, створюється атмосфера, де кожна дитина може досліджувати власні інтереси, що надзвичайно важливо для розвитку самовираження та самопізнання.

Інтеграція мистецтва в загальноосвітній процес

Соціальний та емоційний розвиток через мистецтво.

Студії образотворчого мистецтва не лише розвивають технічні навички, але й сприяють соціалізації дітей. Завдяки спільним заняттям у групах, учні вчаться працювати в команді, обговорювати свої ідеї та вислуховувати думки інших. Це важливо для формування комунікативних навичок, здатності до співпраці, що є необхідними як у навчальному процесі, так і в повсякденному житті. Крім того, заняття мистецтвом допомагають дітям виражати свої емоції та переживання. Вони можуть розповідати через малюнки про те, що їх хвилює, радість, сум чи захоплення. Це важливо для розвитку емоційної інтелігенції, вміння керувати своїми емоціями та виявляти емпатію.

Зв'язок позашкільної та загальної середньої освіти в розвитку дітей у студії образотворчого мистецтва є надзвичайно важливим. Заняття в студії не тільки поглиблюють художні навички, але й сприяють загальному розвитку дитини — її інтелектуальних, емоційних та соціальних здібностей. Мистецтво дає можливість дітям не лише виражати себе, але й розвивати критичне мислення, поглиблювати розуміння навколишнього світу та ставати більш чутливими до нього.

Взаємодія між шкільним навчанням і позашкільною освітою відкриває перед дітьми широкі можливості для розвитку, надаючи їм простір для творчості, самовираження та формування власної унікальної особистості.

Л.М.Канюка,
керівник гуртка
комунального закладу
«Черкаський обласний центр
роботи з обдарованими дітьми
Черкаської обласної ради»

РОЛЬ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ДОПОВНЕННІ ТА РОЗШИРЕННІ ШКІЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

У сучасному світі, де знання подвоюються з неймовірною швидкістю, освіта перестала обмежуватися стінами школи. Позашкільна освіта стала невід'ємною частиною розвитку дитини, доповнюючи та розширюючи можливості традиційного навчання. Яскравим прикладом успішної співпраці школи та позашкільного закладу є досвід Черкаського обласного центру роботи з обдарованими дітьми та Леськівського ліцею. Разом ми створили унікальну модель освіти, яка допомагає учням розкривати свої таланти та досягати високих результатів.

Гурток «Рослинництво» — це не просто заняття для любителів квітів. Це справжня наукова лабораторія, де учні можуть не тільки виростити власну рослину, але й заглибитися в таємниці її життя.

Як саме гурткова діяльність з рослинництва спонукає учнів до поглибленого вивчення предметів:

Практичне застосування знань:

- Біологія: учні дізнаються про будову рослин, процеси фотосинтезу, дихання, ріст і розвиток. Вони спостерігають за життєвим циклом рослин від насіння до плоду, проводять експерименти з проростання насіння, живцюванням та пересаджуванням.

- Хімія: вивчають вплив різних речовин на ріст і розвиток рослин, готують поживні розчини для підживлення.
- Фізика: досліджують вплив світла, температури, вологості на ріст рослин.

- Математика: проводять розрахунки для приготування розчинів, вимірюють показники росту рослин, будують графіки.
- Розвиток дослідницьких навичок:
- Учні ставлять гіпотези, планують експерименти, аналізують результати та роблять висновки.

- Навчаються працювати з науковою літературою, інтерпретувати отримані дані. Формування відповідальності та турботи:

- Доглядаючи за рослинами, учні розвивають почуття відповідальності та турботи про живі організми.

- Розуміють важливість збереження природи.
- Збільшення мотивації: Практична діяльність робить навчання більш цікавим та захопливим.
- Успіхи у вирощуванні рослин підвищують самооцінку учнів та мотивують їх до подальшого навчання.
- Розвиток творчих здібностей:
- Учні створюють власні композиції з рослин, оформляють квіткові клумби, беруть участь у конкурсах.
- Приклади проєктів, які реалізовані в рамках гуртка з рослинництва:
 - Вирощування рослин у різних умовах: Порівняння росту рослин при різному освітленні, температурі, поливі.
 - Дослідження впливу різних добрив на ріст рослин: Порівняння ефективності органічних та мінеральних добрив.
 - Створення гербарію: Збирання та класифікація рослин.
 - Проектування ландшафтного дизайну: Розробка проекту озеленення шкільної ділянки або власної ділянки.

Отже, гурткова діяльність з рослинництва – це не просто хобі, а потужний інструмент для всебічного розвитку особистості. Вона дозволяє учням не тільки здобути нові знання, але й розвинути важливі навички, які будуть корисними їм у подальшому житті, а взаємодія між позашкільною та загальною середньою освітою є важливою складовою сучасного освітнього процесу.

В.М. Коломієць,
керівник гуртка «Спортивна гімнастика»
Смілянського БДЮТ

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ПОЗАШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У СФЕРІ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Розвиток фізичної культури та спорту серед дітей та молоді є важливою складовою формування здорової та успішної нації. Сучасне життя зосереджує основну увагу на розумовому розвитку, але фізичний розвиток дітей — не менш важливий, особливо в умовах глобального збільшення кількості захворювань, пов'язаних з низькою фізичною активністю. Заклади загальної середньої освіти забезпечують базовий рівень фізичної підготовки, проте для всебічного розвитку дітей необхідна взаємодія з закладами позашкільної освіти (ЗПО), які можуть запропонувати додаткові можливості та види діяльності.

Роль загальноосвітніх закладів у розвитку фізичної культури

Загальноосвітні школи є основним місцем для навчання дітей фізичної культури, оскільки кожен учень бере участь у заняттях з фізичної культури протягом свого навчання. Заняття з фізичної культури в школі спрямовані на зміцнення здоров'я, розвиток координації, витривалості та сили, формування навичок командної роботи та дисципліни. Водночас, шкільні програми часто обмежуються базовими вправами і не завжди дають можливість дітям глибше розвиватися у конкретному виді спорту.

Школи також можуть стати місцем для виявлення спортивних здібностей дитини. Проте через велику кількість учнів на одного вчителя, індивідуальний підхід є обмеженим, що впливає на ефективність процесу. Це підкреслює необхідність тісної співпраці з позашкільними установами.

Взаємодія з позашкільними навчальними закладами

Позашкільні заклади пропонують значно ширший вибір спортивних напрямів, таких як гімнастика, плавання, футбол, бойові мистецтва тощо. Вони мають вузьку спеціалізацію, глибшу програму і надають можливості для професійного тренування. Спортивні секції,

школи та клуби залучають досвідчених тренерів, які мають можливість приділити увагу розвитку окремих спортивних якостей дітей. Наприклад, дитина, яка виявляє інтерес до спортивної гімнастики, може розвиватися в секції позашкільного закладу під керівництвом професійного тренера.

Взаємодія загальноосвітніх та позашкільних закладів може будуватися через:

Спільні змагання та спортивні заходи:

- Загальноосвітні школи можуть організовувати та проводити шкільні турніри спільно з позашкільними установами. Це дає можливість дітям не лише відчувати дух змагань, але й побачити різноманіття спортивних можливостей. Наприклад, участь у міському турнірі з гімнастики, де залучені діти з різних закладів, може мотивувати школярів займатися гімнастикою.

Семінари та тренінги:

- Проведення семінарів із залученням тренерів з позашкільних закладів дає можливість ознайомити дітей із специфікою різних видів спорту. У такий спосіб можна представити популярні та нові види спорту, а також допомогти дітям знайти те, що їм дійсно цікаво.

Відвідування майстер-класів:

- Майстер-класи від досвідчених спортсменів дозволяють дітям зануритися в атмосферу спортивного досягнення. Наприклад, майстер-клас із дзюдо від місцевого клубу може допомогти школярам вивчити основи техніки та самозахисту.

Переваги співпраці між загальноосвітніми та позашкільними закладами

Різнomanітність і вибір для дітей.

- Через співпрацю між загальноосвітніми та позашкільними закладами діти отримують доступ до багатьох видів спорту. Це дозволяє їм знайти саме те заняття, яке їм підходить за інтересами та здібностями.

Більше можливостей для виявлення талантів.

- Позашкільні установи мають більше можливостей для цілеспрямованого розвитку окремих спортивних здібностей. Виявлені в загальноосвітніх школах талановиті діти можуть передаватися у спортивні клуби для глибшого розвитку навичок.

Професійний супровід та індивідуальний підхід.

➤ У позашкільних закладах тренери здатні приділити більше уваги кожному учню, оскільки групи менші, і методи тренування глибші. Наприклад, гімнастика в позашкільному закладі передбачає індивідуальне планування розвитку сили, гнучкості та рівноваги, що сприяє професійному становленню юного спортсмена.

ІДЕЇ ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ

Організація спільних спортивних таборів:

- ✓ Літні спортивні табори, де діти з різних закладів освіти можуть тренуватися разом, спілкуватися та обмінюватися досвідом, — чудова ідея для зміцнення зв'язків між учнями та вихователями різних закладів. Такі табори можуть включати різноманітні види активностей, тренування та командні змагання.

Проведення спортивних олімпіад:

- ✓ Місцеві спортивні олімпіади за участю загальноосвітніх та позашкільних установ можуть сприяти розширенню мережі спортивних контактів, а також дозволяють підвищити спортивний рівень дітей.

Спільні програми підвищення кваліфікації для вчителів та тренерів.

- ✓ Проведення програм та семінарів для вчителів фізичної культури та тренерів позашкільних закладів дозволить поділитися передовими методиками, обговорити новітні тенденції та спільно розвивати спортивний потенціал дітей.

Стипендії для обдарованих дітей.

- ✓ Введення стипендій для спортивно обдарованих учнів за досягнення у змаганнях мотивує дітей продовжувати свій шлях у спорті, навіть якщо сімейний бюджет не дозволяє оплачувати тренування.

Висновок. Співпраця між загальноосвітніми та позашкільними закладами має величезний потенціал для розвитку фізичної культури серед дітей. Завдяки спільним зусиллям ці установи можуть не лише підвищити рівень фізичного здоров'я молоді, а й допомогти дітям знайти себе у спорті, розвинути їхні здібності та досягти високих результатів. Такі партнерські відносини є запорукою не лише фізичного, але й соціального розвитку, формування здорового та активного майбутнього покоління.

В. М. Балджі, Т. Г. Пономаренко,
керівники гуртків
комунального закладу
«Канівський міський центр
національно-патріотичного виховання
Канівської міської ради
Черкаської області»

**ПОЗАШКІЛЛЯ – ШКОЛА – РОДИНА –
ГРОМАДСЬКІСТЬ:
ГРАНІ СПІВПРАЦІ У ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ**

*(з досвіду роботи комунального закладу
«Канівський міський центр національно-патріотичного виховання
Канівської міської ради Черкаської області» КМЦНПВ)*

Позашкільна освіта займає дуже важливе місце в системі безперервної освіти, в системі виховної роботи та в житті як окремої дитини, так і громади в цілому. Значення позашкільної освіти набуває особливої ваги в наш непростий час, в час військового стану.

Формуючи самодостатню, всебічно розвинену особистість, виховуючи свідомого, патріотично налаштованого громадянина держави, педагоги-позашкільники вирішують надважливі проблеми, надають кожній дитині можливість вибрати заняття за інтересами, заняття до душі, щоб якнайповніше реалізувати свої творчі здібності, набути нові знання та вміння, соціалізуватися та якомога активніше бути задіяними в житті суспільства. Для досягнення такого результату необхідна саме партнерська взаємодія на різних рівнях: позашкільля – школа – родина – громада.

Розвиток партнерства з освітніми установами, родиною та громадськістю – це важливий ресурс як для розвитку самого закладу позашкільної освіти так і для всіх учасників освітнього процесу. Партнерство в нашому закладі базується на засадах добровільності, рівності, порозуміння та взаємодопомоги, адже лише завдяки порозумінню, співпраці та підтримці кожного учасника освітнього процесу можна досягти позитивного результату. Головне завдання такої роботи – спільними зусиллями створювати умови, в яких зможе розвиватись та пізнавати світ кожна дитина.

Канівський міський центр національно-патріотичного виховання (КМЦНПВ, Центр) тісно співпрацює із закладами загальної середньої освіти міста в організації та проведенні гурткових занять, масових заходів на базі шкіл з туристсько-краєзнавчого, військово-патріотичного, фізкультурно-спортивного, художньо-естетичного напрямків.

Яскравим прикладом такої взаємодії стала реалізація спільного проекту «Різнокольорова мрія дитинства Валентини Дробіш» між КМЦНПВ та школою № 6 в рамках пошукової роботи за напрямком «Духовна спадщина мого народу» всеукраїнської експедиції «Моя Батьківщина – Україна». Вихованці туристсько-краєзнавчого гуртка, учні 3-Б класу разом зі своїми керівниками за підтримки батьків, педагогів обох закладів збирали пошуковий матеріал про нашу землячку, мисткиню, художницю-графіка, члена Національної спілки художників України Валентину Володимирівну Дробіш. Переповнені позитивними емоціями, вихованці написали листи з малюнками для пані Валентини. В результаті роботи створили виставку ранніх картин художниці, а також свою картину «Блакитна мрія» (за мотивами її творчої роботи), яку продали на благодійному аукціоні, виручені кошти передали на потреби військових. Крім того, вони ще й вибороли I місце в обласному та II місце у всеукраїнському етапі експедиції. Незважаючи на щоденні тривоги та труднощі в період військового стану, реалізуючи партнерську взаємодію на рівні «Заклад позашкільної освіти – школа – громадськість» педагогами нашого закладу у 2022-2023 роках, при співпраці із закладами освіти, громадськими організаціями та науковцями музеїв міста Канева, проведено значну кількість очних міських масових національно-патріотичних заходів, про найяскравіші з яких хочеться сказати. Щорічний масовий захід «Вечорниці на Андрія», який проводимо при тісній співпраці з Канівською санаторною школою (нині Канівський академічний ліцей «Гармонія»), науковцями Шевченківського національного заповідника, працівниками відділу культури та навіть і з нашими захисниками, дає можливість нашим вихованцям не тільки ознайомитись із національними традиціями, а й відтворити їх, відчувати атмосферу народного свята, поринути в історичне минуле, стати учасниками майстер–класів, обряду кусання калити, отримати заряд позитивних емоцій та висловити свою подяку нашим захисникам <https://kmct.kp.org.ua/news/1671023745/> До навчально-виховного вишколу «Навчаємось задля перемоги» були

безпосередньо залучені військовослужбовці ТРО ЗСУ <https://kmct.kp.org.ua/news/1670427614/> <https://youtu.be/ANSJY9xLD6M>; військово-патріотичний захід «Нумо хлопці та дівчата: ігри патріотів» проведено при співпраці з школою № 6 <https://kmct.kp.org.ua/news/1676560995/> ; літературний квест «Подорож скарбами людства» – спільно з публічною бібліотекою ім. Т. Г. Шевченка, діти взяли участь в акції «Подаруй книгу бібліотеці»)<https://kmct.kp.org.ua/news/1677754961/>, <https://youtu.be/mxFhVNdF9CY>; національно-патріотична акція «Зігрій серце воїна – 2023» проводилась при співпраці з школою № 1 <https://kmct.kp.org.ua/news/1701951632/>; «Українська хустка – наш оберіг» задіює учнів санаторної школи <https://kmct.kp.org.ua/news/1680699955/> <https://kmct.kp.org.ua/news/1680263863/> <https://kmct.kp.org.ua/news/1670341377/>; Щорічні краєзнавчо-пізнавальні майстер-класи «Писанковий вернісаж» проводяться для всіх бажаючих учнівських колективів при співпраці з працівниками музею народного декоративного мистецтва <https://kmct.kp.org.ua/news/1680263863/> <https://kmct.kp.org.ua/news/1680699955/>.

До туристсько-спортивних, навчально-тренувальних, військово-патріотичних заходів: «Туристський NON-STOP», військово-патріотичний квест «Зроби крок до перемоги», «Туризм-фест» у форматі «edutainment», циклу військово-патріотичних заходів «Бойове злагодження») тощо активно долучалися педагоги закладів освіти, батьки.

Цьогорічний формат заходу «Орієнтир на відвагу», в якому було поєднання туризму, орієнтування, військової справи та волонтерської роботи, дозволив залучити практично всі заклади загальної середньої освіти Канівської територіальної громади (наші працівники виїжджали безпосередньо на місця і проводили тренування, навчання, популяризуючи серед учнів різних вікових груп гурткову роботу закладу за різними напрямками). Військово-патріотичний захід «Орієнтир на відвагу» <https://kmct.kp.org.ua/news/1730994560/> став

важливою складовою національно-патріотичного виховання учнівської молоді Канівської громади. Завдяки таким ініціативам молоде покоління краще розуміє роль захисників України та набуває впевненості у власних силах для активної участі в житті громади й побудови безпечного та мирного майбутнього України.

Щорічне проведення в Канівській територіальній громаді I територіального етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») здійснюється безпосередньо нашим закладом за підтримки педагогів шкіл, громадських організацій. Проводиться навчально-методичний супровід учасників I етапу Гри, настановчі семінари, організовується суддівство для роїв різних вікових груп. <https://kmct.kp.org.ua/news/1681992979/>, <https://kmct.kp.org.ua/news/1715958355/> <https://kmct.kp.org.ua/starsha-vikova-kategoriya-14-57-54-15-12-2021/>

Починаючи з червня 2022 року в закладі впроваджено нову форму роботи: *Військово-патріотичний, туристсько-спортивний, пізнавально-розважальний вишкіл «Дитинство має право на життя»* в очній формі, який став традиційно щорічним. Мета заходу: військово-патріотичне, духовно-моральне виховання

учнівської молоді зорієнтоване на формування у зростаючої особистості патріотизму, любові до рідної країни; розвиток творчих здібностей, забезпечення змістовного дозвілля та психологічної підтримки дітей в умовах сьогодення, що максимально вони могли відчувати нашу турботу і підтримку

Під час Вишколу впродовж двох тижнів (червень) діти мають можливість навчитися, а потім позмагатися на вправність із військово-прикладної справи, туристсько-спортивної підготовки, спортивного орієнтування, фізичної підготовки

(спортивний флешмоб, футбол, волейбол); продемонструвати свої творчі уміння на майстер-класах та в конкурсах талантів. До цього заходу активно залучаються народні майстри, педагоги шкіл, науковці Шевченківського національного заповідника, пожежники. Є величезна підтримка від батьків. Нововведенням на Вишколі у 2024 році стало проведення навчально-тренувальних занять на байдарках і каяках, заняття з управління дронами за безпосередньої участі ГО «Вільне повітря». У вишколі щорічно беруть участь діти від 6 до 16 років.

У березні 2024 року, на території Канівської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 6 з поглибленим вивченням іноземних мов, відбувся ІІ (територіальний) етап національних змагань зі спортивного орієнтування в межах проекту «Пліч-о-Пліч Всеукраїнські шкільні ліги серед учнів закладів загальної середньої освіти Канівської територіальної громади». Учасники Змагань Пліч-о-Пліч змагалися на дистанції (до 2 км) за вибором, демонструючи

свою майстерність, стратегічне мислення та фізичну підготовку. Загалом у змаганнях взяли участь 7 команд (84 учасника).
<https://kmct.kp.org.ua/news/1711727842/>

Цьому передувала наполеглива кропітка робота всього педагогічного колективу Центру національно-патріотичного виховання: підготовка суддів, настановчі семінари для педагогів шкіл, допомога у проведенні тренувань для учасників, розробка та обладнання дистанцій. Значну підтримку, консультативну та практичну допомогу щодо організації та проведення Змагань ми отримали від колег з Києва.

Партнерська взаємодія педагогічного колективу Комунального закладу «Канівський міський центр національно-патріотичного виховання Канівської міської ради Черкаської області» із закладами освіти м. Канева, науковцями Шевченківського національного заповідника, Канівською Публічною бібліотекою ім. Т.Г. Шевченка, майстрами народної творчості, представниками громадськості, культури, батьками вихованців, захисниками і захисницями не тільки реалізує основні положення Стратегії національно-патріотичного виховання, а й забезпечує організацію туристської, краєзнавчо-пошукової, військово-патріотичної, фізкультурно-спортивної роботи.

Та найголовніше те, що ми в період військового стану в країні спільними зусиллями, всі разом забезпечуємо для наших дітей, молодого покоління можливість навчатися, спілкуватися, жити та реалізувати свої творчі здібності. Спільними кроками йдемо до ПЕРЕМОГИ!

Детальніше ознайомитися з роботою Комунального закладу «Канівський міський центр національно-патріотичного виховання Канівської міської ради Черкаської області» можна на ресурсах:

- ✓ СайтКМЦНПВ: <https://kmct.kp.org.ua/>
- ✓ Фейсбук: <https://www.facebook.com/centrpatriotkanev/>
- ✓ Ютуб: https://www.youtube.com/@centr_patriot
- ✓ Телеграм-канал: <https://t.me/KanivPATRIOT>
- ✓ Інстаграм: https://www.instagram.com/centr_npe_kaniv
- ✓ Тік-Ток: https://www.tiktok.com/@centr_patriot

С.В. Мельник,
керівник гуртків «Бісероплетіння»
Золотоніського БДЮТ

СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ ТА ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ – УСПІШНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГУРТКА

Заняття в гуртку «Бісероплетіння» не лише знайомлять дітей з мистецтвом бісероплетіння. Вони є екскурсом у етнографію, народознавство, тим самим сприяють вихованню в кожній дитині любові до минулого свого народу та рідного краю. У поєднанні з інноваційними технологіями заняття проходять творчо з натхненням.

Вироби з бісеру є спадщиною подібно до рідної мови, казки, пісні. народні іграшки перевірені дитячою любов'ю дитячою грою. Вироби з бісеру несуть в собі художню культуру народної творчості, розвивають самобутні риси естетики народу.

Навчити дітей відчувати красу, створену руками людини-митця, бачити, розуміти, захоплюватися, емоційно відгукуватися на неї, формувати естетичний смак, уміння розуміти і цінити твори мистецтва, пам'ятки історії та культури, красу рідної природи – це основні завдання роботи гуртка.

Круглий або рубаний бісер, стеклярус – ця різноманітність народжує величезну палітру фактур. Ці вироби виглядають дуже красиво і оригінально.

Бісероплетіння поєднує в собі відносну простоту прийомів, доступність матеріалів і можливість достатньо швидко побачити результати своєї праці. Завдяки цьому закріплюється активна позиція, установки та ціннісні орієнтації дитини.

Співпраця з батьками та закладами освіти – позитивний показник відкритості роботи не тільки гуртка, а й всього закладу.

Пріоритетними завданнями у роботі з батьками є проведення гурткової роботи з урахуванням інтересів як дітей, так і батьків; робота гуртка за змішаною формою навчання під час воєнного стану (при потребі); використовуючи різноманітні форми роботи (спілкування, консультації, залучення батьків до організації та проведення заходів та виставок).

Заняття в гуртку здійснюється диференційовано відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців з урахуванням їх віку.

Діти вчаться елементарним основам мистецтва бісероплетіння, оволодівати різноманітними техніками: нанизуванням, плетінням, декоруванням, вишивкою, наклеюванням, користуватися схемами для бісероплетіння, та опановувати самостійну розробку схем. Вчаться основним законам композиції та кольорознавства.

На заняттях гуртка панує особлива творча атмосфера, навчаються діти від 6-ти років, переважно учні молодших класів. Наші заняття виховують самостійність, уважність, посидючість та охайність в роботі. Завдяки маленьким бісеринкам розвивається дрібна моторика рук, терпіння і наполегливість.

Діти навчаються створювати з бісеру брелки, прикраси, композиції з плетених квітів та інші креативні поробки, які можуть стати чудовим подарунком до будь-якого свята.

На особливу увагу заслуговує співпраця із вчителями молодшої ланки закладів освіти. На базі СШ № 1 та гімназії проводжу заняття. За потреби виготовляємо вироби на шкільні виставки. Під час літнього оздоровлення працюю в пришкільних таборах міста.

Також активно та охоче діти плетуть патріотичні брелоки для воїнів ЗСУ.

Улюблені теми занять дітей: «Квіти з бісеру», «Пласкі фігурки тварин», брелоки. Вихованці мають можливість підготувати новорічно-різдвяні, великодні подарунки рідним і друзям, прикраси для ялинки, інтер'єру. До Дня Мами діти із задоволенням виготовляють композиції з квітів, букети квітів, жіночі прикраси (браслети, каблучки).

Кропітка праця маленьких рученьят винагороджується появою на світ нових бісерних шедеврів.

На заняттях діти завжди отримують велике підбадьорення, віру у творчі досягнення та прагнення вдосконалювати власні здібності.

Тільки у співпраці із батьками та вчителями досягаємо успішних результатів. Вихованці щорічно виборюють призові місця в міських, обласних та Всеукраїнських виставках, конкурсах, таких як «Космічні фантазії», «Знай і люби свій рідний край», «Новорічна композиція», «Український сувенір»

Бісероплетіння – чудове хобі, яке можна розділити з друзями. А як приємно одягати виготовлену власноруч прикрасу чи подарувати близьким незвичайний сувенір!

Позашкілля – це завжди цікаво, захоплююче, емоційно й корисно. На заняття діти біжать не тому, що треба, а тому, що цього просить серце і душа.

Золотоніський БДЮТ не тільки дає можливість дітям займатися улюбленими справами, але й забезпечує їм психологічну підтримку та відчуття стабільності в цей складний час. Завдяки зусиллям педагогів, вихованці зберігають віру у краще майбутнє та продовжують розвивати свої таланти.

З метою ознайомлення роботи гуртків успішно функціонує сторінка групи - Будинок дитячої та юнацької творчості у Facebook, де кожен відвідувач може знайти для себе вичерпну інформацію:

<https://www.facebook.com/budinok.ditacoi.ta.unac.koi.tvorcosi>

На занятті з переселенцями

Під час літнього оздоровлення. День відкритих дверей

М. М. Лисаненко,
керівник гуртків «Арт-маска»
Золотоніського БДЮТ

**СПІВПРАЦЯ ЗАРАДИ УСПІХУ
(З ДОСВІДУ РОБОТИ ГУРТКА «АРТ-МАСКА»)**

*Діти повинні жити у світі
краси, гри, казки, музики, малюнка, фантазії, творчості*
В. Сухомлинський

Усі в дитинстві мріють про казку та бажають потрапити туди. А ще - і біля ялинки потанцювати в карнавальному костюмі. Кружляли на балу Сніжинки, Попелюшки, запалювали танцювальні вогники Пірати і в цих костюмах старалися вразити усіх однокласників...

Мільйони людей на планеті самі беруть участь у карнавалах, шоу та творчих вечорах. В Україні діє немало високопрофесійних та аматорських творчих колективів, які часто в своїх виставах використовують театральні маски для підкреслення виразності того образу, який вони грають на сцені.

Дуже часто театральні маски використовують діти та юнацтво в Новорічних та Різдвяних дійствах, у шкільних виставах, під час проведення карнавалів, на масових заходах у позашкільних закладах. Особливо приємно грати роль на сцені, коли маска зроблена твоїми руками. Гра в театральній масці відразу позбавляє глядацьку аудиторію запитання - кого грає той чи інший хлопчик чи дівчинка в шкільному спектаклі. Маска говорить сама за себе. Тому в сучасних умовах виробництво театральних масок є досить популярним видом декоративно-прикладного мистецтва, яким захоплюються і дорослі, і юнацтво. Заняття з виготовлення театральних масок є важливим і корисним фактором у всебічному розвитку підростаючого покоління.

Гуртківці під час занять пізнають, які театральні маски використовують українці для гри на сцені, в фольклорно-обрядових дійствах та в масових заходах; отримують теоретичні знання з основ матеріалознавства при виготовленні театральних масок.

Відвідування гуртка " Арт-маска " сприяє розвитку творчих здібностей юної особистості, уяви та художнього смаку; виховує бережливе ставлення до довкілля, адже багато матеріалів, що є сировиною для виготовлення театральних масок могли бути просто спалені, а маска дає їм друге життя.

Виготовлення театральних масок - кропітка робота, тому вона виховує зосередженість, працелюбство, вміння долати труднощі на шляху до обраної мети.

Заняття в гуртку формують навички використання різnorідних матеріалів при виготовленні масок; виробляють вміння використовувати багато необхідних інструментів та засобів для виготовлення масок; розвивають навички конструювання та виготовлення фізичного тіла театральної маски та додаткових елементів до неї; формують навички скульптора під час роботи зі скульптурним пластиліном; сприяють розвитку художніх навичок під

час розфарбування поверхні арт-маски; розвивають основи акторської майстерності під час гри в театральній масці на сцені.

За кілька років навчання гуртківці вміють виготовляти комбіновані маски, виготовляти маски з рухомими частинами, великого об'єму, ґрунтувати, розфарбовувати їх, реставрувати, робити дизайн маски.

Особливістю роботи не тільки гуртка, а й нашого закладу є тісна співпраця з закладами освіти не тільки міста, а й сіл, які входять на нашої територіальної громади.

Активним є час проведення прищільних оздоровчих таборів. І, якщо до повномасштабного вторгнення всі діти шкіл міста приходили у БДЮТ, то зараз заклад може прийняти одночасно 100 дітей (на таку кількість розраховане укриття). Тому всі керівники гуртків проводять заняття на базі шкіл. Таким чином ми охоплюємо дуже велику кількість дітей, ніби робимо наочну рекламу закладу, знайомимо їх із гуртком, працюємо на майбутнє – восени діти приходять і записуються до гуртків.

Тільки у тісній співпраці вчителів і керівників гуртків можливий успішний розвиток дітей. Свобода і можливість вільного вибору дітьми улюблених занять у Золотоніському БДЮТ сприятливо впливає на самовираження особистості, дає змогу повніше реалізувати свій творчий потенціал. А ще, до речі, це дієвий засіб запобігання правопорушень у молодіжному середовищі. Тому так важливо співпрацювати із школами. Партнерство позашкілля та школи дозволяє сформувати в учнів інтерес до навчання, залучити, об'єднати їх розум та уяву під час занять.

Заняття гуртка проводяться на базі гімназії, проводжу майстер-класи, організовую виставки готових робіт, де всі діти можуть приміряти на себе не тільки маску, а й втілити в життя свою мрію – зіграти роль. На початку навчального року проводимо день відкритих дверей, зазвичай у дитячому парку

На заняттях стараюся залучити і батьків до виготовлення маски, як от підфарбувати маску, допомогти приклеїти якийсь елемент. Саме в такі моменти дитині важливо відчувати піклування, слова підтримки від батьків. Дуже важливо – уміти вислухати і дитину, і батьків, досягти компромісу в певних питаннях.

Важливим пріоритетом залишається проведення безкоштовних занять для всіх вихованців, так як не всі батьки можуть оплатити платні послуги, цим самим постраждає тільки дитина.

Цінність гурткової роботи в умовах війни набуває нових сенсів. Адже психологічний стан дітей під час війни погіршився, діти частіше відчують страх за життя – своє та близьких, тривожність. Водночас улюблене заняття допомагає долати негативний вплив.

Навіть багато хто з батьків, які приводять дітей на заняття, зазначили, щоб покращити свій стан, шукають для себе нові хобі та регулярно ними займаються. На заняттях ми багато спілкуємося, і це допомагає також відволіктися від хвилювання, тривоги, поганих новин.

Спільне дозвілля і живе спілкування з ровесниками та педагогами, об'єднаними однаковими інтересами в гуртках допомагає дитині соціалізуватися та є важливим фактором для її всебічного розвитку.

З роботою нашого закладу можна ознайомитися за посиланням:
<https://www.facebook.com/budinok.ditacoi.ta.unac.koi.tvorcosi>

**Л.О. Штобза,
Л.В. Нишпора,
Н.В.Маляренко,
О.Д.Собкович,**
керівники гуртків

Тальнівського Будинку дітей та юнацтва

ШКОЛА ТА ГУРТКИ: РАЗОМ ДО УСПІХУ

Сучасний світ ставить перед молодим поколінням високі вимоги. Для успішної адаптації та самореалізації юним людям необхідні не лише фундаментальні знання, але й розвинені творчі здібності, соціальні навички та вміння самостійно приймати рішення. Саме тому питання взаємодії позашкільної та загальної середньої освіти набуває особливої актуальності.

Позашкільна освіта – це потужний інструмент для всебічного розвитку особистості і дозволяє:

➤ **розкрити таланти:** гуртки, секції, студії надають можливість кожній дитині знайти своє покликання, спробувати себе в різних сферах діяльності та розвинути природні здібності;

➤ **збагатити досвід:** позашкільні заходи сприяють розширенню кругозору, формуванню інтересів та пізнавальної активності;

➤ **сформувати соціальні навички:** спілкування з однолітками, участь у спільних проектах допомагають розвинути комунікативні навички, вміння працювати в команді та лідерські якості;

➤ **підготуватися до майбутнього:** позашкільна освіта сприяє професійній орієнтації та допомагає молоді визначитися з майбутньою професією.

Загальна середня освіта забезпечує базові знання та навички, необхідні для подальшого навчання та життя в суспільстві. Однак, сучасна школа потребує оновлення, щоб відповідати викликам часу. Інтеграція позашкільної освіти в навчальний процес дозволить:

➤ **персоналізувати навчання:** за рахунок різноманітних форм позашкільної діяльності можна створити умови для індивідуального розвитку кожного учня;

➤ **збільшити мотивацію:** залучення до цікавих проектів та активностей підвищує мотивацію до навчання і допомагає подолати труднощі;

➤ **розвинути критичне мислення:** позашкільні заняття сприяють розвитку творчого та критичного мислення, вмінню аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані рішення.

Взаємодія між школою та позашкільними закладами є ключовим фактором для всебічного розвитку дитини. Різні моделі такої взаємодії мають свої особливості та ефективність. Даний аналіз дозволить глибше зрозуміти переваги та недоліки кожної моделі, а також визначити оптимальні шляхи співпраці для досягнення максимальних результатів. Основні моделі взаємодії:

Інтегрована модель:

➤ Опис: школа і позашкільний заклад об'єднують свої зусилля для створення єдиного освітнього простору. Педагоги спільно розробляють навчальні програми, проводять спільні заходи та використовують спільну матеріально-технічну базу;

➤ Переваги: максимальна індивідуалізація навчання, безперервність освітнього процесу, ефективне використання ресурсів;

➤ Недоліки: може виникнути бюрократичний апарат, складність координації великої кількості учасників.

Модель партнерства:

➤ Опис: школа і позашкільний заклад укладають угоду про співпрацю, в якій визначаються спільні цілі, завдання та механізми взаємодії;

➤ Переваги: гнучкість, можливість вибору напрямків співпраці, збереження самостійності кожної установи

Модель проєктної діяльності:

➤ Опис: школа і позашкільний заклад об'єднуються для реалізації спільних проєктів, спрямованих на вирішення конкретних завдань;

➤ Переваги: висока мотивація учасників, можливість залучення різних партнерів;

➤ Недоліки: обмежена тривалість проєктів, може бути недостатньо систематичною.

Модель факультативів:

➤ Опис: педагоги позашкільних закладів проводять факультативи в школі, що дозволяє учням ознайомитися з різноманітними видами діяльності;

➤ Переваги: доступність для більшої кількості учнів, можливість вибору факультативів за інтересами;

Критерії ефективності:

➤ рівень задоволеності учасників: учні, батьки, вчителі та керівники позашкільних закладів повинні бути задоволені результатами співпраці;

- академічні досягнення учнів: співпраця має позитивно впливати на навчальні досягнення учнів;
- розвиток творчих здібностей: співпраця повинна сприяти розвитку творчих здібностей, критичного мислення та креативності;
- соціальна адаптація: співпраця має сприяти соціальній адаптації учнів, розвитку комунікативних навичок та вмінню працювати в команді;
- професійна орієнтація: співпраця має допомагати учням визначитися з майбутньою професією.

Фактори, що впливають на ефективність:

- кваліфікація педагогів: високий рівень професійної підготовки педагогів є запорукою успішної співпраці;
- матеріально-технічна база: наявність необхідного обладнання та матеріалів сприяє ефективній реалізації спільних проектів;
- підтримка адміністрації: підтримка адміністрації школи та позашкільного закладу є важливою умовою успішної співпраці;
- залучення батьків: активна участь батьків у житті дитини сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу.

Висновки

Взаємодія позашкільної та загальної середньої освіти є ключовим фактором у розвитку дітей та учнівської молоді. Завдяки спільним зусиллям школи та позашкільних закладів можна створити оптимальні умови для всебічного розвитку кожної особистості. Вибір оптимальної моделі взаємодії залежить від конкретних умов і завдань. Найбільш ефективною є комплексна модель, яка поєднує в собі елементи різних підходів. Важливо, щоб співпраця між школою та позашкільним закладом була систематичною, цілеспрямованою та орієнтованою на інтереси дитини.

**І.В. Вагін,
С.О.Кучеренко,
О.О.Омеха,**
керівники гуртків
Центру художньо-естетичної
та науково-технічної творчості
учнівської молоді Кам'янської міської ради

ДОСВІД РОБОТИ КЕРІВНИКА ГУРТКА У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ДІТЕЙ

В умовах сучасного суспільства, яке стрімко змінюється та розвивається, роль освіти в житті дитини стає все більш важливою. Особливо актуальною є діяльність керівників гуртків у початкових класах, яка має суттєвий вплив на всебічний розвиток дітей. Керівники гуртків не лише сприяють формуванню знань і навичок учнів, але й формують у них особистість, закладають основи соціальних відносин та емоційного інтелекту. Взаємозв'язок між позашкільною та загальноосвітньою освітою створює комплексний підхід до навчання, що забезпечує гармонійний розвиток дитини.

1. Основні обов'язки керівника гуртка

Досвід роботи керівника гуртка у початкових класах охоплює різноманітні аспекти, які включають:

1.1. Планування та організація занять

Керівник гуртка відповідальний за розробку програми, яка враховує вікові особливості дітей, їх інтереси та можливості. Це передбачає створення навчального плану, що включає різноманітні теми та активності, здатні зацікавити учнів. Наприклад, у гуртках з мистецтва можуть проводитися заняття з живопису, театрального мистецтва, а у наукових гуртках — експерименти та дослідження.

1.2. Використання інтерактивних методів навчання

Важливим завданням керівника гуртка є застосування інтерактивних методів навчання, які сприяють активному залученню дітей до процесу. Це можуть бути різноманітні ігри, командні завдання та творчі проекти, які допомагають дітям розвивати креативність, логічне мислення та командний дух.

1.3. Співпраця з батьками

Керівник гуртка також має важливу роль у спілкуванні з батьками. Регулярне інформування батьків про успіхи їхніх дітей, залучення їх до спільних заходів і підтримка відкритого діалогу — все це сприяє формуванню довірливих відносин і взаєморозуміння. Співпраця з батьками є важливим елементом у створенні сприятливого освітнього середовища.

2. Взаємозв'язок позашкільної та загальної середньої освіти

Позашкільна освіта, представлена гуртками, секціями та програмами, є

важливою складовою загальної середньої освіти. Її значення визначається кількома аспектами:

2.1. Розвиток особистості

Позашкільні заняття дозволяють дітям розвивати інтереси, які можуть не бути охоплені шкільною програмою. Це створює

можливості для самовираження і формує позитивну самооцінку. Учасники гуртків можуть відчувати підтримку та прийняття, що сприяє їхній самоактуалізації.

2.2. Соціалізація

Позашкільні активності створюють середовище, в якому діти можуть спілкуватися одне з одним, розвивати соціальні навички, вчитися працювати в команді та взаємодіяти з іншими. Це особливо важливо в умовах сучасного світу, де соціальні зв'язки та вміння працювати в колективі мають велике значення.

2.3. Застосування знань на практиці

Позашкільна освіта дозволяє дітям застосовувати теоретичні знання в практиці. Наприклад, учні можуть реалізовувати наукові проекти, проводити експерименти або брати участь у мистецьких виставках. Це зміцнює їхнє розуміння навчального матеріалу та заохочує до самостійного дослідження.

2.4. Підтримка педагогічних цілей

Позашкільна освіта доповнює загальноосвітню, допомагаючи реалізувати національні освітні стандарти. Керівники гуртків сприяють розвитку критичного мислення, творчості та ініціативності в дітей, що відповідає основним цілям сучасної освіти.

3. Методи роботи керівника гуртка

Керівники гуртків використовують різноманітні методи для залучення дітей та розвитку їхніх навичок:

3.1. Проектна діяльність

Проектна діяльність є одним із найефективніших методів навчання. Діти працюють над спільними проектами, які вимагають креативності, дослідження та командної роботи. Це може бути створення виставки, театральної постановки або наукового проекту, що сприяє розвитку не лише знань, але й навичок міжособистісного спілкування.

3.2. Ігрові методи навчання

Використання ігор для засвоєння нового матеріалу, розвитку логічного мислення та командного духу є важливою складовою діяльності керівника гуртка. Ігрові форми навчання допомагають зберегти увагу дітей та зацікавити їх у процесі навчання.

3.3. Творчі завдання

Проведення майстер-класів, виставок, конкурсів та інших творчих заходів допомагає дітям проявити свої вміння та таланти. Це не лише сприяє розвитку креативності, але й надає можливість дітям гордитися своїми досягненнями.

4. Виклики роботи керівника гуртка

Робота керівника гуртка супроводжується рядом викликів:

4.1. Різноманітність інтересів

У початкових класах діти можуть мати різні інтереси, що ускладнює планування занять. Важливо знайти баланс у програмах, щоб задовольнити потреби всіх учасників гуртка.

4.2. Увага учнів

Тримати увагу молодших школярів може бути складно. Тому важливо використовувати динамічні та інтерактивні методи навчання, які допоможуть підтримувати зацікавленість дітей.

4.3. Співпраця з батьками

Деякі труднощі можуть виникати у спілкуванні з батьками, які мають різні очікування щодо розвитку своїх дітей. Важливо підтримувати відкритий діалог і знайти спільні рішення.

Висновок

Досвід роботи керівника гуртка у початкових класах є цінним внеском у розвиток дітей та учнівської молоді. Позашкільна освіта, в свою чергу, сприяє всебічному розвитку учнів, доповнюючи шкільну програму та формуючи навички, які будуть корисні у майбутньому. Спільні зусилля педагогів, батьків та дітей створюють сприятливі умови для розвитку талантів та здібностей учнів. Керівник гуртка може стати важливою фігурою в житті дитини, допомагаючи їй знайти своє місце в світі, розвивати творчий потенціал та соціальні навички.

Т.Б. Безгуба, С.М. Дроздовська,
керівники гуртків Золотоніського БДЮТ
Черкаської області

СПІВПРАЦЯ ЗАРАДИ РОЗВИТКУ - ФОРМУЛА УСПІХУ ДЛЯ ДІТЕЙ

У статті окреслений практичний досвід за темою «Практика взаємодії закладів позашкільної та закладів загальної середньої освіти у розвитку дітей та учнівської молоді».

Ключові слова: позашкільна освіта, виховання, заклад позашкільної освіти, розвиток здібностей, освітній процес, освіта, компетентність.

- "Творчість зараз так само важлива в освіті, як і грамотність, і ми повинні ставитися до неї з такою ж серйозністю."
- Сер Кен Робінсон, британський педагог, відомий своїми ідеями щодо реформування освіти та розвитку творчого мислення.
- Позашкільна освіта охоплює широкий спектр занять: від творчих гуртків (малювання, музика, театр) до спортивних секцій, наукових лабораторій та технічних майстерень. Ці заняття не лише доповнюють шкільну програму, але й дозволяють дітям відкривати свої таланти і розвивати здібності у власному темпі. Школа може інтегрувати позашкільну діяльність у навчальний процес шляхом проведення спільних проєктів, конкурсів, екскурсій та майстер-класів.

Якщо говорити про школу і позашкілля — це як обов'язкова і довільна програма у спортсменів. Школа — те місце, де дитина повинна здобути певні базові та фундаментальні знання. А позашкілля — те місце, де дитина хоче займатися тим, до чого в неї є природні нахили, куди самому хочеться потрапити.

Позашкілля має широкий спектр сфер, де не треба робити те, чого хочуть батьки. І для дитини це теж важливо, адже можна себе реалізувати у будь-чому.

Керівники гуртків Золотоніського БДЮТ тісно співпрацюють з загальноосвітніми та дошкільними закладами міста.

С. Дроздовська працює за науково-технічним (моделювання іграшок) та еколого-натуралістичним напрямом, а Т.Безгуба — за декоративно-прикладним.

Так, на базі СШІТ № 2 та дошкільного закладу «Ялинка», де навчаються учні 1 класу СШ № 1, проходять заняття С.Дроздовської, а на базі ЗОШ № 6 та «Ромашки» (також 1 клас СШ № 1) — Т.Безгуби.

На заняттях основний час приділяється практичній роботі: виготовлення виробів з покидькового матеріалу, паперу, картону, солоного тіста, пластиліну, природного матеріалу.

Всі вироби, що виготовляються дітьми, функціональні: ними можна грати, їх можна використовувати в побуті, їх можна подарувати друзям і рідним.

Метою проведення занять є активізація пізнавальної та творчої діяльності, розвиток знань та спостережливості, бережливого ставлення до природи.

Наші гуртки – це простір для розвитку творчості особистості, для розвитку фантазії, уяви, естетичного смаку та сприйняття світу, прояву індивідуальності та неповторності особистості.

Наприклад, за 2024-2025 навчальний рік спільно з класоводами були проведені ековікторини «Квітковий годинник», «Подорож у травинію», «Першоцвіти», конкурси «Вгадай голос птаха», «Чиї сліди?», «Золотоноша – рідний край», «Українські свята».

Під час роботи пришкільних оздоровчих таборів ми ще більше урізноманітнюємо наші заняття, збільшуючи спектр спілкування, міжособистісних стосунків дитини, в т. ч. різновікової взаємодії. Адже саме в цей час діти з усіх шкіл відвідують наші заняття.

Мета проведення занять під час літнього оздоровлення – організувати цікаве та змістовне дозвілля школярів, сприяти оздоровленню, розвитку творчих здібностей, дати можливість кожній дитині проявити себе, відкрити скриті здібності, нахили, і просто мати хороший настрій.

Яскраво проявляється творчий потенціал дітей при оформленні класів до новорічних свят, коли ми всі разом і діти, і класний керівник, і ми, як керівники гуртків - прикрашаємо локацію.

На заняттях використовуються такі методи: бесіда, індивідуальні та колективні вправи, екскурсії на природу, на виставки, зустрічі з народними майстрами тощо.

На жаль, сьогодні вноситься свої корективи. Інколи заняття проводимо і в укриттях. Тоді на допомогу приходять наші уміння і знання проведення руханок, цікавих завдань, вікторин, ігор. Особливу увагу заслуговує емоційна складова. Під час тривоги ми стараємось створити таке середовище, де діти можуть відчувати підтримку, розвивати дружні стосунки і отримувати задоволення від занять. Така підтримка має критичне значення для психічного здоров'я дітей.

Наші вихованці є найпершими глядачами всіх вистав театральної студії БДЮТ та учасниками інтерактивних заходів, які проводяться у закладі.

Охоче діти малюють листівки та виготовляють обереги для воїнів ЗСУ.

Беруть участь у різноманітних конкурсах різного рівня: «Новорічна композиція», «Збережемо первоцвіти», «Знай і люби свій рідний край», «В об'єктиві натураліста», «Птах року», «Домашні улюбленці», «Космічні фантазії».

Згодом, коли діти переходять у середню ланку, вони стають активними постійними учасниками і призерами олімпіад з трудового навчання, посідають призові місця на творчих конкурсах, оформлюють шкільні локації до різноманітних заходів чи свят.

Заняття у гуртках - це відмінна можливість виявити свої таланти, виразити творчі здібності, розвинути навички, зануритися у захопливий світ нових знань. Дух взаємодії – у взаємній зацікавленості школи і позашкільного закладу у всебічному розвитку своїх вихованців, в усвідомленні спільної мети, спільному стимулюванні розвитку духовно-моральних, інтелектуально-творчих, естетично-пізнавальних здібностей дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Взаємодія закладів загальноосвітньої та позашкільної освіти у створенні єдиного освітнього простору.docx.
2. Особливості співпраці пришкольного оздоровчого табору з закладами позашкільної освіти - educ_2022_229.pdf
3. “Позашкілля — це гармонійний розвиток дитини”. Департамент освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації

О.А. Дем’яненко,

А.М. Кондрашина,

керівники гуртків Центру дитячої та юнацької творчості
Мошнівської сільської ради Черкаського району Черкаської області

ПРАКТИКА ВЗАЄМОДІЇ ЦЕНТРУ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ МОШНІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ЧЕРКАСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ІЗ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сьогодні освіта переживає епоху змін, де ключовим стає не лише засвоєння знань, а й всебічний розвиток особистості дитини. Розвиток творчих здібностей, формування практичних навичок та громадянської позиції учнів значною мірою залежить від ефективної взаємодії між закладами загальної середньої та позашкільної освіти. Діяльність Мошнівського центру дитячої та юнацької творчості

(ЦДЮТ) є яскравим прикладом успішної співпраці, яка збагачує освітній процес та сприяє всебічному розвитку учнів.

Співпраця Мошнівського ЦДЮТ із загальноосвітніми школами є системною та багатогранною. Вона охоплює різні аспекти навчально-виховного процесу, спрямовані на формування всебічно розвиненої, творчої особистості, здатної адаптуватися в соціумі та захищати загальнолюдські та національні цінності.

Одним із ключових напрямків співпраці є залучення педагогів загальної середньої освіти до навчального процесу у ЦДЮТ та використання матеріально-технічної бази. Зокрема, 67 % гуртків ЦДЮТ працюють при закладах середньої освіти: 4 заклади в Мошнівській громаді і 1 заклад в Будищенській громаді. Також 22 % гуртків працює при 3 будинках культури Мошнівської с.р. і двох БК Сепанківської громади 18 % керівників гуртків – сумісники, вчителі шкіл.

Другим, і найбільш цікавим, напрямом співпраці є організація спільних заходів. Спільно з закладами загальної середньої освіти здійснюються різноманітні заходи: квести, змагання, екскурсії, походи, виставки, участь в різноманітних фестивалях, концертах, благодійних заходах для збору коштів на потреби ЗСУ. Майстер-класи з виготовлення оберегів, листівок, плетіння сіток тощо стали не лише формою підтримки військових, а й способом реалізації творчого потенціалу дітей та потужним засобом патріотичного виховання. Практичний досвід співпраці закладів освіти свідчить, що найбільш ефективними формами є спільна участь дітей у благодійних заходах, майстер-класах, патріотичних концертах, спрямованих на підтримку Збройних сил України. Такі ініціативи формують не лише громадянську свідомість, а й сприяють моральному вихованню, навчанню співчуттю, відповідальності, солідарності.

Вихованці гуртка декоративно-прикладного мистецтва "Яскраві барви" активно долучаються до творчих і добродійних ініціатив. Нещодавно вони розписали вироби для благодійного аукціону, вклавши у кожен витвір частинку своєї душі. Юні митці є постійними учасниками тематичних виставок, майстер-класів з писанкарства та петриківського розпису, демонструючи свої таланти й передаючи українські традиції.

Особливою популярністю користується аквагрим, який вони створюють разом зі своїм керівником під час благодійних концертів. Кольорові малюнки на обличчях дарують дітям радість та святковий

настрій, перетворюючи звичайний день на справжнє свято. "Яскраві барви" — це не просто гурток, а простір, де народжуються добрі справи, креативність і любов до мистецтва.

Цікавим досвідом була участь у фестивалі «Осінь весільна», який проходив у Національному музеї народної архітектури та побуту у Пирогово. У відтворенні традиційного весільного обряду із села Яснозір'я взяли участь вихованці гуртків «Історичне краєзнавство», «Юні етнографи» та учні Яснозірського ліцею. Завдяки таким заходам діти мають можливість продемонструвати свої таланти, отримати нові знання та вміння, а також відчутти себе частиною великої творчої спільноти.

Завдяки співпраці ЦДЮТ та закладів загальної середньої освіти учні отримують інформацію про різні напрями позашкільної освіти — художньо-естетичний, еколого-натуралістичний, науково-технічний, туристсько-краєзнавчий тощо. Це дозволяє кожному учневі знайти свій шлях самореалізації, що є особливо важливим у процесі формування цілісної, компетентної особистості.

Ефективною формою співпраці є організація екскурсій та пізнавальних поїздок для учнів шкіл на базу ЦДЮТ. Школярі мають змогу ознайомитися з роботою різних гуртків, побачити обладнання та матеріали, які використовуються на заняттях, а також поспілкуватися з вихованцями та керівниками гуртків. Це допомагає їм визначитися зі своїми інтересами та зробити свідомий вибір гуртка для подальшого навчання.

Співпраця також проявляється у наданні методичної допомоги педагогам загальноосвітніх шкіл з питань організації позакласної роботи, розвитку творчих здібностей учнів та використання інноваційних педагогічних технологій.

Результатом такої тісної співпраці є підвищення якості освіти, розширення можливостей для самореалізації учнів, розвиток їхньої творчої активності та формування цілісної особистості.

Мошнівський центр дитячої та юнацької творчості та загальноосвітні школи є партнерами, об'єднаними спільною метою — виховати успішне та гармонійно розвинене покоління. Їхня співпраця є прикладом ефективної взаємодії, яка приносить користь кожному учаснику освітнього процесу та сприяє розвитку громади в цілому. Подальше зміцнення та розширення цієї співпраці є запорукою успішного майбутнього наших дітей.

Виготовлення оберегів, розпис прапора для військових, аквагрим, екскурсії, писанкарство, розпис гільз.

**Ю.М. Хирна, О.А. Сивак,
Л.П. Майборода, Л.О.Черевко,
А.А.Бабенко, Н.В. Олійник,
І.В. Заскалета,
керівники гуртків
Шполянського центру
дитячої та юнацької творчості**

СПІВПРАЦЯ ШПОЛЯНСЬКОГО ЦЕНТРУ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ З ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ ТА БЛАГОДІЙНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Комунальний заклад «Шполянський центр дитячої та юнацької творчості учнівської молоді» - це осередок розвитку талантів, креативності та активної громадянської позиції молоді. Протягом багатьох років він об'єднує дітей і підлітків, створюючи простір для навчання, самореалізації та змістовного дозвілля.

У Шполянському центрі творчості працює 52 гуртки, що становить 58 груп, загальна наповнюваність яких 669 осіб. Діти

відвідують гуртки в таких напрямках: художньо-естетичний, еколого-натуралістичний, туристично-краєзнавчий, соціально-реабілітаційний, гуманітарний, науково-технічний.

Центр творчості тісно співпрацює з закладами дошкільної та загальної середньої освіти, громадськими та благодійними організаціями, Центром культури та дозвілля громади, парком дитячого дозвілля.

На початку кожного навчального року Шполянський центр дитячої та юнацької творчості організовує презентації своїх гуртків у школах міста. Педагог-організатор разом із керівниками гуртків відвідують навчальні заклади, щоб ознайомити учнів із різноманітними напрямками позашкільної діяльності та залучити їх до творчих об'єднань.

Під час таких зустрічей учням демонструють презентації, проводять майстер-класи, інтерактивні ігри та міні-виступи, що дозволяє дітям краще зрозуміти специфіку кожного гуртка. Це сприяє формуванню у школярів уявлення про можливості для самореалізації та розвитку творчих здібностей у позаурочний час.

Завдяки такій співпраці з навчальними закладами Шполянський центр дитячої та юнацької творчості має можливість без проблем формувати нові гурткові групи які працюють на базі Центру.

Щоб охопити більшу кількість дітей керівники гуртків працюють безпосередньо на базі трьох шкіл громади м. Шполи та Сигнаївського ліцею.

20 червня на базі комунального закладу «Шполянський ЦДТЮТУМ» з ініціативи та фінансової підтримки громадської організації «Десяте квітня» та за сприяння відділу соціального захисту населення та охорони здоров'я Шполянської міської ради об'єднаної територіальної громади відкрито новий дитячий осередок!

Це чудова подія, яка стала справжнім

подарунком для дітей Шполянської громади під час літніх канікул, особливо для тих, хто вимушений був покинути свої домівки через війну. Кімната щастя обладнана інтерактивними іграшками, зручними меблями та дидактичними матеріалами.

І тепер діти внутрішньо переміщених осіб та всієї нашої громади тут граються, навчаються, розвиваються. Керівники гуртків проводять різноманітні: ігри, творчі майстринки, театралізовані вистави, вікторини, квести та ін.

Організація "Десяте квітня" продовжує працювати із переселенцями та з місцевим населенням, надають безкоштовну соціальну допомогу, юридичні консультації, психологічний супровід та інше.

Був проведений спільний благодійний проект у партнерстві ГО «Десяте квітня» у створенні муралу на стіні приміщення Ветеран HUBу. Діти вкладали в роботу власні фантазії, мрії, частинку душі. Малюючи, діти веселились, раділи можливості так цікаво провести час разом на свіжому повітрі, навіть і в дощову погоду.

Гуртківці еколого-натуралістичного відділу Шполянського центру дитячої та юнацької творчості приймали участь в екологічному проєкті «Green Lab: створюємо, досліджуємо, примножуємо, бережемо».. Цей проєкт реалізується у співпраці з громадською організацією «За розвиток Шполянщини» та за підтримки Шполянської міської ради. Завдяки перемозі в конкурсі від DiXi Group, проєкт отримав грант, що дозволило облаштувати в парку сучасний еколого-освітній простір. Діти долучилися до озеленення міського Парку дитячого дозвілля. Вони власноруч висаджували нові рослини, створюючи затишне місце для відпочинку дітей. Цей захід сприяв розвитку

екологічної свідомості у молоді та підкреслив значення практичного навчання у природному середовищі.

Для освітлення досягнень гуртківців еколого-натуралістичного напрямку в обласних та міжнародних конкурсах Центр творчості співпрацює з засобами масової інформації. Зокрема, місцева газета «Шполянська +», обласні та всеукраїнські телевізійні канали висвітлювали дослідницьку роботу гуртківців в теплиці з екзотичними та квітковими рослинами за їхні високі досягнення.

З 1 вересня 2023 року у КЗ «Шполянський центр дитячої та юнацької творчості учнівської молоді» почали працювати гуртки турисько-красознавчого напрямку.

У 2023–2024 навчальному році діяльність гуртків Шполянського центру дитячої та юнацької творчості поширилася на Сигнаївський ліцей та комунального закладу «Шполянський академічний ліцей "Джерело"».

Протягом цього періоду вихованці гуртків активно брали участь у змаганнях зі спортивного туризму, орієнтування та подолання смуги перешкод. Зокрема, на обласному етапі чемпіонату України з пішохідного туризму вони досягли значних успіхів: троє учасників стали призерами в особистому заліку, команда здобула перше місце в командній першості.

Ці досягнення свідчать про високий рівень підготовки вихованців та ефективну роботу керівників гуртків у розвитку спортивного туризму серед учнівської молоді.

Під час літніх канікул в результаті співпраці гуртків турисько-краєзнавчого напрямку з благодійним фондом Razom for Ukraine, ГО "За розвиток Шполянщини" та Шполянської міської ради в урочищі «Дар'ївське» був організований оздоровчий табір під керівництвом керівника гуртків Сивака Дмитра Олександровича.

Спільна робота позашкілля з різними громадськими організаціями, благодійними фондами та загальноосвітніми школами дуже важлива, оскільки ми можемо створити одну єдину систему, яка буде спрямована на покращення навчання, виховання дозвілля, пізнання, і саме головне, емоційного стану дитини, що вкрай важливо у наш час.

**Ю.М.Харченко, Т.І. Антоневиц,
І.В.Шкварець, Л.В.Букіна,
І.І.Воробйова,**
керівники гуртків
Будинку дитячої та юнацької творчості
Смілянської міської ради

СПІВПРАЦЯ ПОЗАШКІЛЛЯ І ЗАКЛАДУ ОСВІТИ – ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Будинок дитячої та юнацької творчості – місце, де кожна дитина може знайти себе, отримати цінний життєвий досвід та зробити перші кроки до успішного майбутнього. Це унікальний всесвіт, де розкриваються таланти, народжуються мрії та закладаються фундаментальні цінності.

В умовах повномасштабної агресії росії проти України заклад продовжує активно та плідно працювати для розвитку та реалізації здібностей дітей і молоді, забезпечує їх змістовне дозвілля, розкриває творчий потенціал, надає психологічну підтримку та відкритий доступ до якісної позашкільної освіти. Із початку війни БДЮТ став своєрідним острівцем затишку, де діти можуть відволіктися від страшних реалій сьогодення.

Позашкільна освіта є невід’ємною частиною освітньої системи міста. У цьому контексті співпраця Будинку дитячої та юнацької творчості Смілянської міської ради з навчальними закладами набуває особливої актуальності. Така взаємодія дозволяє доповнити традиційний навчальний процес практичною діяльністю, яка сприяє творчому, інтелектуальному та соціальному зростанню учнів. Спільні проєкти, конкурси, гурткова робота – усе це є дієвим інструментом формування активної, мислячої особистості.

Будинок дитячої та юнацької творчості пропонує широкий спектр напрямів діяльності, що відповідають інтересам сучасних дітей та юнацтва. Тут кожен може займатися улюбленою справою, розвивати власні таланти, формувати життєві навички та з користю проводити вільний час. Окрім особистісної користі, така діяльність має й важливе суспільне значення адже вона виховує небайдужих громадян, здатних діяти на благо спільноти.

У даній статті зосереджено увагу на роботі п'яти творчих об'єднань. А саме, художньо-естетичного напрямку – «Народний художній колектив» ансамбль спортивного бального танцю «Колорит» (керівник Людмила Валентинівна Букіна), «Зразковий художній колектив» дитячий театр «Мікс» (керівник Інна Іванівна Воробйова), науково-технічного напрямку «Зразковий художній колектив» дитяча телестудія «Я+Ти» (керівник Юлія Миколаївна Харченко), «Зразковий художній колектив» дитяча інформаційна агенція «Позитив» (керівник Юлія Миколаївна Харченко), гуртки туристсько-краєзнавчого напрямку – «Геологічне краєзнавство» (керівник Тетяна Іванівна Антоневиц), «Туристсько-оздоровчий» (керівник Ірина Василівна Шкварець).

Туристсько-краєзнавчий відділ Будинку дитячої та юнацької творчості Смілянської міської ради вже багато років успішно співпрацює з навчальними закладами міста школами та дошкільними навчальними закладами міста. Спільна діяльність охоплює різноманітні форми роботи, що спрямовані на всебічний розвиток дітей та молоді.

Щороку восени та навесні Ірина Шкварець, Тетяна Антоневиц долучаються до участі у традиційних Днях здоров'я, що проводяться у школах. Під час цих заходів педагоги ознайомлюють із туристськими навичками: облаштовуються різні види переправ – паралельна, навісна, по жердинах, траверс. Діти навчаються основам безпечної поведінки на місцевості, командній взаємодії та практичним вмінням, які стануть у пригоді в реальному житті.

Традиційною є участь у святкуванні Днів школи. На подвір'ї шкіл проводяться заняття з орієнтування за компасом, встановлення польового табору, приготування їжі на вогнищі.

У приміщенні педагоги облаштували музейний куточок з експозицією мінералів світу. Тут організовуються пізнавальні екскурсії для школярів різного віку: «Вода — це життя», «Скарби України», «Ми та наше минуле» тощо. Темі екскурсій постійно оновлюються за потребами дітей в їх навчальній діяльності..

Широку популярність мають тематичні екскурсії містом: «Тарас Шевченко в пам'ятниках Сміли», «Видатні постаті нашого міста», «Родина Бобринських», «Графські озера», «Гідрологічні об'єкти Смілянщини», «Тясмин та Сміла – брат і сестра». Вони допомагають дітям глибше пізнати історію та культурну спадщину рідного краю.

Туристсько-краєзнавчий відділ активно залучає заклади освіти до участі в щорічному краєзнавчому зльоті «Люби та знай свій рідний край». Це подія, яка не тільки популяризує історію, природу і традиції Черкащини, а й формує патріотизм та любов до рідної землі.

Є чудовий досвід співпраці з дошкільними навчальними закладами. Захід «Ростимо зміну» – це яскравий, динамічний формат ознайомлення малюків з елементами туристської смуги перешкод, адаптованої до їхнього віку та можливостей.

Важливою є співпраця з освітніми установами під час літніх канікул у оздоровчих таборах. Керівники гуртків організовують різноманітні туристські дні: «Туристський бівуак», «Стежки здоров'я», «Юний краєзнавець Черкащини» тощо, які роблять літній відпочинок дітей насиченим та корисним.

Ірина Шкварець, Тетяна Антоневич беруть участь у організації міського етапу гри-випробування «Сокіл-Джура», надають методичну та практичну підтримку шкільним командам, сприяє патріотичному вихованню школярів.

Досвід співпраці дитячого театру «Мікс» (керівник Інна Воробйова) із закладами загальної середньої освіти м. Сміла є прикладом ефективного поєднання навчання та мистецтва. Театральна студія активно долучається до життя шкіл, пропонуючи дітям не лише перегляд вистав, а й безпосередню участь у творчому процесі.

Для учнів початкових класів початкової гімназії ім. В.Т. Сенатора театр підготував пізнавально-розважальну програму «Пташок викликаємо до рідного краю». Юні актори декламували вірші, гуморески, скоромовки, а гімназисти активно долучалися до інтерактивних завдань: розв'язували ребуси, анаграми, брали участь у вікторині та веселій руханці. Крім того, в гімназії за участю батьків відбулося театралізоване свято «Андріївські вечорниці», яке стало яскравим прикладом співпраці школи, родини та позашкільного закладу.

Не менш яскравим був театральний майстер-клас «Подорож у країну мистецтв» для учнів КЗ «Смілянської спеціалізованої школи Черкаської обласної ради», що включав не лише ознайомлення з театральним мистецтвом, а й рухливі ігри, які зробили захід динамічним та емоційно насиченим.

Юні актори також презентували уривки вистави за твором «Кайдашева сім'я» у кількох навчальних закладах, виконуючи вірші,

гуморески, розігруючи сценки, залучаючи глядачів до активної участі. Виступи мали як розважальну, так і просвітницьку цінність, викликаючи жвавий інтерес учнів.

Серед інших заходів театру – «Зимова казка: запрошуємо у королівство ввічливості та доброти», участь у «Дні відкритих дверей» з програмою «В єдності сила», виступи до «Дня театру» у дитячому будинку-інтернаті, вистави для наймолодших: «Кошик яблук», «Ріпка», мініатюра «Кошенята».

У школі №1 юні театralи взяли участь у талант-шоу «Хвилина слави», вкотре продемонструвавши важливу роль мистецтва у розвитку здібностей юної особистості.

Діяльність дитячого театру «Мікс» не лише збагачує культурне життя закладів освіти, а й формує у дітей та молоді естетичний смак, навички публічного виступу, впевненість у собі та любов до українського слова.

Окрасою загальноміських та шкільних заходів завжди є виступи ансамблю спортивного бального танцю «Колорит» (керівник Людмила Букіна). Цей творчий колектив демонструє своє мистецтво на різних сценах у закладах освіти, створюючи особливу атмосферу та захоплюючи глядачів красою та гармонією хореографії. Танцівники позашкільного закладу співпрацюють із школами №7, 12, 11, мистецьким ліцеєм «Успіх» та ін.

Художні номери добирають відповідно до тематики того чи іншого заходу, віку аудиторії, враховуючи побажання шкільних колективів. Ансамбль «Колорит» популяризує українське мистецтво. У його репертуарі також багато танців європейської та латиноамериканської груп, таких як «Повільний вальс», «Віденський вальс», «Танго», «Квікстеп», «Ча-ча-ча», «Самба», «Румба», «Джайв». «Колорит» додає свою творчу родзинку до свят першого та останнього дзвоника, Міжнародного жіночого дня, зустрічі випускників тощо. Бурхливими оплесками супроводжують глядачі танцювальні композиції «Дівочий настрій», «Іспанські мотиви», «Манекени», «Майкл Джексон», «Пасадобль», «Перший вальс» і це далеко не весь перелік улюблених аудиторією концертних номерів.

Ансамбль спортивного бального танцю «Колорит» є учасником соціальних та благодійних проєктів. Разом із вихованцями загальноосвітніх та мистецьких закладів долучився до Всеукраїнського соціального проєкту «Ми українці – всі одна родина», що об'єднав смілян і тих, хто через війну вимушено покинув

свої домівки. У рамках міського проєкту «Рука допомоги» з концертною програмою завітав до Смілянського дитячого будинку-інтернату. Став активним учасником програми до Дня волонтера.

Хореографічний колектив позашкільного закладу постійно підвищує свою майстерність, розширює та урізноманітнює репертуар, веде активне творче життя. Адже танцювальне мистецтво багатогранне і традиційно викликає найбільший інтерес у шкільної та більш широкої аудиторії.

Висвітлюють події, які відбуваються у закладах освіти, та надають їм всебічну інформаційну підтримку юні журналісти гуртків «Дитяча телестудія «Я+Ти» та «Дитяча інформаційна агенція «Позитив» (керівник Юлія Харченко). Готуючи новини юнкори працюють на різних міських, у т.ч. шкільних, локаціях, залучаючи до співпраці учнів та педагогів.

Гуртківці у новинах розповідають про шкільне життя, творчо обдарованих дітей та молодь, спортивні змагання школярів, роблять фоторепортажі, беруть інтерв'ю в учасників різноманітних мистецьких та інших заходів, серед яких обласний конкурс юних талантів «Пролісок», День театру тощо.

Підготовлено сюжети про проєкт «Різдвяний павук» гімназії ім. В.Т.Сенатора та видатного випускника цього навчального закладу учасника визвольних змагань українського народу першої половини ХХ століття Андрія Глуківського.

Гуртківці створюють відеоролики для своїх тематичних уроків, наприклад, «Ключі від сонця відкривають поетичний світ» про творчість поетеси Тетяни Шугар-Благодарної, «Свою Україну любіть», присвячений Тарасу Шевченку.

Одним із напрямів діяльності дитячих медіа БДЮТ є медіапроєкти, які презентують школярам у закладах освіти та культури міста.

Для учнів шкіл №7, 10, гімназії, ліцею «Лідер», спеціальній школі представили медіа проєкти «Григорій Сковорода від А до Я», «Леся Українка і Сміла», «Шевченко і Сміла», «Вулицями рідного міста» та ін.

Цікаві факти, яких немає у підручниках діти можуть почерпнути із передачі «ЗНО: Знання. Наука. Освіта» під час вивчення шкільних предметів.

Дитяча інформаційна агенція «Позитив» виступає інформаційним партнером міського проєкту «Сміла Incognita»,

авторами якого є редакція газети «Сміла» та ГО «Територія гідності». У співпраці підготовлено передачі присвячені громадському діячеві, видавцю, послу УНР у Греції Федору Матушевському, кінорежисеру Олександрові Довженку та його першій дружині смілянці Варварі Криловій та ін. Створенню сюжетів передують ґрунтовна пошуково-дослідницька робота ґуртківців, тому вони є джерелом додаткової інформації при вивченні історії рідного краю.

Увагу широкого загалу привернув іміджевий відеонарис про Смілу «Місце сили – Моє місто», авторами якого є вихованці ґуртка – юні сміляни та діти з родин ВПО. Він цікавий як для містян так і для наших гостей. У цьому ракурсі варта уваги аудіовізуальна екскурсія Смілою «З вікна міської маршрутки».

Доречними для показу у закладах освіти є також соціальні відеоролики «Не стань смартфон-зомбі», «Корисні поради на щодень», «Шкідливі звички не для нас», авторами яких є наймолодші вихованці дитячої телестудії «Я+Ти».

Юнкори журналістського учнівського клубу «ЖУК» школи №1 створили передачу про керівника ґуртка БДЮТ, журналістку і краєзнавицю Юлію Харченко для обласного патріотичного конкурсу відеороликів «Славетні українці Черкащини, які змінили світ і Україну».

У закладах освіти та бібліотеках міста Сміла Юлія Харченко проводить екскурсії та долучається до проведення тематичних, інформаційно-просвітницьких та інших заходів для учнівської та студентської аудиторій. Наприклад, година вшанування «Герої Крут – Герої сьогодення» гімназії імені В.Т.Сенатора, зустріч, присвячена легенді смілянського гумору Олексі Бакуменку за участю учнів ліцей «Лідер», екскурсія, присвячена вченому-винахіднику у галузі космонавтики Юрію Кондратюку для учнів школи №3-колегіум. Про ці події створюються сюжети та публікації, зокрема юними журналістами.

Юних журналістів БДЮТ, вихованців інших ґуртків, учнів та представників шкільних колективів об'єднують обласні військово-патріотичні конкурси «Герої не вмирають» та «Герої живуть серед нас».

Прикладом творчої співпраці ґуртків туристсько-краєзнавчого, театального, спортивного напрямів, дитячих медіа та учнів закладів освіти стало свято «День Соборності – на вулиці Соборній», яке відбулося у студії Дитячої інформаційної агенції «Позитив».

Матеріали про діяльність гуртків розміщені на сайті Будинку дитячої та юнацької творчості та сторінках соціальних мереж позашкільного закладу. Співпрацю з БДЮТ висвітлюють на своїх інформаційних ресурсах і заклади освіти.

В. М. Полежайко,
керівник гуртків
національно-патріотичного виховання
Черкаської загальноосвітньої
школи I-III ступенів №6
Президент Черкаської Федерації
Альпінізму і Скелелазіння.

ПРАКТИКА ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В МІСТІ ЧЕРКАСИ

У статті окреслений практичний досвід за темою «Практика взаємодії закладів позашкільної та закладів загальної середньої освіти у розвитку дітей та учнівської молоді».

Ключові слова: виховання, заклад позашкільної освіти, розвиток здібностей, компетентність, спортивний розвиток, скелелазіння.

Одним із пріоритетних завдань сучасної освіти є формування здорової, фізично розвиненої особистості, здатної до активного способу життя та гармонійного самовираження. У цьому контексті важливим є ефективне поєднання можливостей закладів загальної середньої освіти та закладів позашкільної освіти, зокрема в сфері спорту. Особливе місце в цьому напрямку в місті Черкаси займає скелелазіння — вид спорту, що активно розвивається серед дітей та молоді.

У Черкасах на базі закладів позашкільної освіти, таких як Черкаський міський клуб юних туристів та Дитячо-юнацька спортивна школа “Вікторія”, систематично проводяться тренування зі скелелазіння. Завдяки співпраці з закладами загальної середньої освіти міста діти мають змогу не лише відвідувати гуртки та секції, а й брати участь у шкільних та міських змаганнях, відкритих тренуваннях, виїзних заняттях.

Багато шкіл Черкас, зокрема Черкаська спеціалізована школа №20, ЗОШ №30, ЗОШ №6, СШ №28, ЗОШ №25, ЗОШ №24, Черкаський фізико-математичний ліцей, активно залучають своїх учнів до занять скелелазінням, пропонуючи дітям відвідувати спеціалізовані тренування у позашкільних закладах у другу половину дня.

Практика взаємодії передбачає проведення:

- відкритих уроків і майстер-класів для школярів на скеледромах міста;
- міських змагань з скелелазіння серед шкільних команд;
- показових виступів та демонстраційних змагань під час спортивних свят, днів відкритих дверей у школах та позашкільних закладах;
- виїзних занять на природних скелях, що дозволяють школярам відчувати атмосферу справжнього скелелазіння та набути перших туристичних навичок.

Також діє практика залучення педагогів шкіл до співорганізації заходів, що дозволяє краще координувати графіки, підбирати оптимальні вікові групи та узгоджувати навчальні плани.

Завдяки такій взаємодії:

- значно зросла кількість дітей, зацікавлених скелелазінням;
- сформовано команди закладів освіти, які представляють Черкаси на обласних та всеукраїнських змаганнях;
- вдосконалено систему спортивно-масових заходів у місті;
- підвищено рівень фізичної активності учнівської молоді.

Подальший розвиток такої співпраці передбачає відкриття нових секцій, удосконалення матеріально-технічної бази, організацію міжміських зустрічей, а також включення скелелазіння до програм шкільних спортивних гуртків.

Практика взаємодії закладів позашкільної та загальної середньої освіти у напрямку скелелазіння в Черкасах — це ефективна модель залучення дітей до активного способу життя, розвитку фізичних, психологічних та командних навичок. Такий досвід є актуальним і може стати прикладом для інших міст України.

1. Мета співпраці

Основною метою взаємодії між закладами позашкільної та середньої освіти міста Черкаси є залучення якомога більшої кількості дітей та молоді до активного й здорового способу життя через заняття скелелазінням.

Скелелазіння — це не просто спорт, а стиль життя, що розвиває витривалість, координацію, силу, спритність та психологічну стійкість. Заняття на скеледромах дозволяють дітям відкривати власні можливості, ставити цілі та досягати їх, вчитися працювати в команді та підтримувати одне одного.

2. Форми взаємодії

У місті Черкаси вже діє низка прикладів успішної співпраці:

Скеледроми у школах. На базі кількох загальноосвітніх шкіл міста збудовано скеледроми, які функціонують як окремі спортивні осередки. Вони використовуються під час уроків фізичної культури, гурткової роботи та спеціалізованих занять.

Основна тренувальна база. На базі Черкаської школи олімпійського резерву діє тренувальна база Черкаської Федерації Альпінізму і Скелелазіння. Тут проводяться регулярні тренування, збори та змагання для дітей різного віку.

Спільні заходи. Проводяться міські відкриті змагання, майстер-класи, спортивні свята та фестивалі, де учні різних навчальних закладів мають змогу спробувати свої сили у скелелазінні.

3. Переваги для учнів:

- можливість активно та цікаво проводити дозвілля, займаючись сучасним видом спорту;
- фізичний розвиток — скелелазіння зміцнює всі групи м'язів, розвиває гнучкість, координацію, силу, витривалість;
- психологічне зростання — діти вчаться долати страхи, приймати швидкі рішення, відповідати за свої дії, бути впевненими у собі;
- шанс проявити себе — брати участь у змаганнях різного рівня та досягати спортивних результатів.

4. Приклад успішної взаємодії

На сьогодні на базі кількох шкіл Черкас збудовано сучасні скеледроми, що активно використовуються у навчально-виховному процесі:

- вчителі фізичної культури проводять на скеледромах уроки та заняття у гуртках;
- регулярно організовуються змагання серед школярів, що стимулює інтерес до спорту;
- учні, які виявляють здібності до скелелазіння, мають можливість перейти на більш професійний рівень, тренуючись на базі федерації.

5. Проблеми та перспективи розвитку

➤ Найголовнішою проблемою залишається недостатня мотивація окремих педагогів освоювати новий для себе напрям роботи та впроваджувати скелелазіння у навчальний процес. Щоб подолати цю перешкоду, пропонується:

➤ проводити методичні семінари, практичні тренінги для вчителів, де вони зможуть ознайомитися з технікою безпеки, основами скелелазіння та принципами організації занять;

➤ організувати навчальні програми з обміну досвідом, залучаючи до участі досвідчених тренерів та фахівців;

➤ активно популяризувати скелелазіння серед батьків та громадськості, щоб сформувати сталий попит на цей вид спорту;

➤ залучати підтримку органів місцевого самоврядування, що сприятиме розвитку матеріально-технічної бази та фінансуванню заходів.

Скелелазіння у Черкасах стає дедалі популярнішим серед школярів. На базі кількох загальноосвітніх шкіл уже з'явилися сучасні скеледроми, які активно використовуються на уроках фізкультури та в позаурочний час. Черкаська Федерація Альпінізму і Скелелазіння разом зі школою олімпійського резерву організовує регулярні тренування, змагання, спортивні фестивалі для дітей різного віку.

Діти отримують можливість активно проводити дозвілля, розвивати фізичні та психологічні якості, а найздібніші — переходити на професійний рівень. Основна проблема — недостатнє бажання окремих педагогів освоювати новий напрям. Для її вирішення плануються методичні семінари, майстер-класи та навчальні тренінги. Цей напрям відкриває великі перспективи для здорового та активного дитинства в Черкасах.

3. Пост для соцмереж (Facebook / Instagram / Telegram)

У Черкасах скелелазіння набирає обертів! Уже в кількох школах збудовано скеледроми, де діти можуть активно та весело проводити час, розвиватися фізично та брати участь у змаганнях.

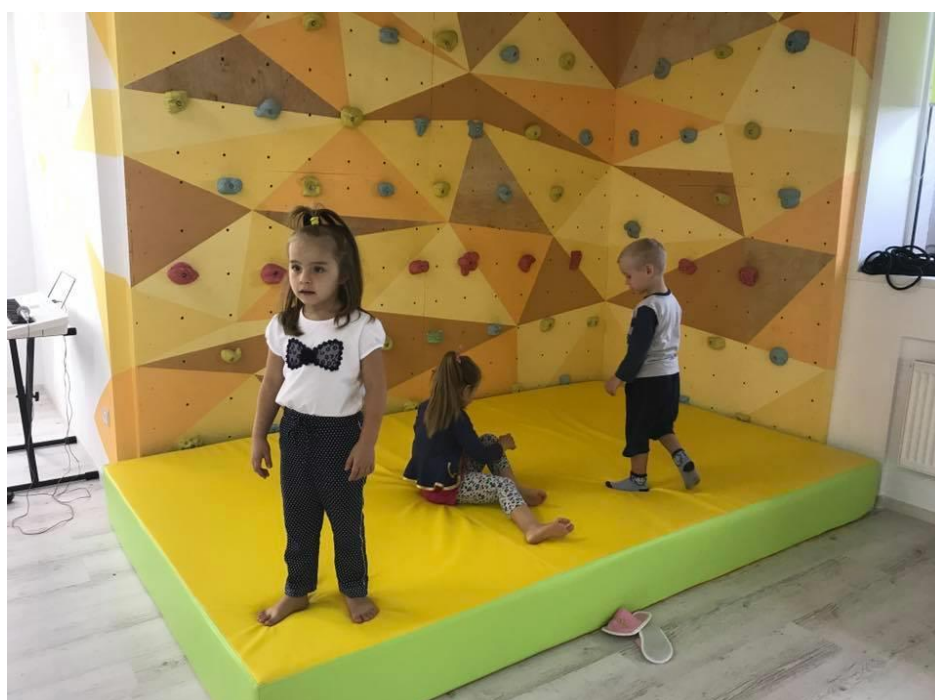
Чому це круто? Це безпечно й цікаво! Розвиває силу, спритність і впевненість. Діти вчаться працювати в команді.

А на базі школи олімпійського резерву працює головна тренувальна база Черкаської Федерації Альпінізму і Скелелазіння.

Що далі?

Будемо проводити тренінги для вчителів, змагання для школярів і разом робити Черкаси активним і спортивним містом!

На базі даних закладів освіти створені куточки для скелелазіння: Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №25, Дитячого приватного клубу Кідс-Клаб , Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №6, Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №28.

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР»
Зам. № 1739 Тираж 100 пр.
18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1

